ОКТЯБРГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 7 ноябрь 1971 йил, якшанба ◆ № 259 (15.129). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Яшасин
Улуғ Октябрь
социалистик
революциясининг
54 йиллиги!

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

Октябрь революцияси бошлаб берган иш, улуғ Лениннинг ўлмас васиятлари совет кишиларининг ҳозирги зафарларида тантана қилмоқда. Ватанимиз халқлари Октябрнинг 54 йиллигини жонажон Коммунистик партия билан бир тан, бир жон бўлиб, партия XXIV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишга астойдил аҳду паймон қилиб кутиб олмоқдалар.

КПСС XXIV съезди мамлакатда коммунистик қурилишнинг улуғвор истиқболларини, халқ ҳаётининг моддий ва маданий даражасини яна анча юксалтиришнинг улуғвор истиқболларини белгилаб берди. Съезд илгари сурган тинчлик ва коллектив хавфсизлик учун, халқаро ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик учун кураш программасини барча совет кишилари тўла қўллаб-қувватламоқдалар.

Янги беш йиллик муваффақиятли бошланди. Янги беш йиллик биринчи йили тўққиз ойлик топшириқларини барча умумиттифоқ, иттифоқ-республика министрликлари, барча иттифоқдош республикалар ошириб бажардилар.

Мамлакатда беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақаси авж олиб кетди. Мамлакатимиздаги сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўшқинлиги — совет кишилари Коммунистик партиянинг ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлаётганлигининг ёрқин далилидир. Совет халқи Октябрнинг 55 йиллигига улуғвор истиқболлардан руҳланиб, куч-ғайратга тўлган ҳолда қадам қўймоқда.

Москвада, Кремль Съездлар саройида 6 ноябрда меҳнаткашлар депутатлари Москва Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шаҳар комитетининг тантанали йиғилиши бўлди. Бу йиғилиш Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигини байрам қилишга бағишланди.

Залда ишлаб чиқариш пешқадамлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари, Москва областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари бор эди. Бу ерда чет эллардан келган кўпгина меҳмонлар, чет эл дипломатлари ҳам ўтирибдилар.

Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев ўртоқлар мажлис президиумида пайдо бўлганларида шу ерда ҳозир бўлган кишилар уларни қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар

Президиумда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, СССР министрлари, Коммунистик партиянинг ветеранлари, пойтахтдаги совет, партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, таниқли ҳарбий бошлиқлар, СССР космонавт-учувчилари, шаҳарнинг донгдор кишилари ҳам бор эди.

Тантанали мажлисни Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов очди.

Совет Иттифоқининг давлат гимни ижро этилади.

Тўпланганлар томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин доклад қилди.

Тантанали мажлис тугади. Совет Иттифоқининг давлат гимни ижро этилади.

* * *

Улуғ Октябрнинг 54 йиллигига бағишланган тантанали мажлислар Тошкент, Олмаота, Боку, Вильнюс, Фрунзе, Душанбада ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида бўлиб ўтди. (ТАСС).

В. И. Ленин Октябрь кунларида Болтиқ флоти матросларига телефон станциясини эгаллаш тўғрисида буйруқ бермоқда.
РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби П. Васильев ишлаган расм. (ТАСС фотохроникаси).

ЛЕНИН ПАРТИЯСИ БАЙРОҒИ ОСТИДА — КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигига бағишланиб 1971 йил 6 ноябрда Кремлнинг Съездлар саройида ўтказилган тантанали мажлисда ўртоқ В. В. ГРИШИН доклади

Ўртоқлар!

Улуғ Ленин бошчилигидаги большевиклар партияси раҳбарлигида Россия ишчилари билан деҳқонлари эксплуататор синфлар ҳокимиятини абадий тугатиб, янги типдаги давлат — Советлар республикасини барпо этган, социалистик жамият қуриш йўлини очиб берган тарихий кунларга эллик тўрт йил бўлди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси жаҳон тарихига инсоният тақдирида бурилиш марраси бўлиб қолган энг буюк воқеа бўлиб кирди. 1917 йил октябри дунёни марксизм-ленинизм байроғи остида революцион тарзда янгилаш даври, бутун жаҳон миқёсида капитализмдан социализмга ва коммунизмга ўтиш даври бошланганлигидан дарак берди. В. И. Ленин бундай деган эди: «Ер юзининг бир бурчагида биз биринчи бўлиб йиртқич ҳайвонни, яъни капитализмни ағдариб ташлашга муяссар бўлганимиз учун фахрланишга ва ўзимизни бахтиёр деб ҳисоблашга ҳақлимиз, бу йиртқич ҳайвон ер юзини қон дарёсига ғарқ қилган эди, инсониятни очликка ва жаҳолатга гирифтор этган эди...» (В. И. Ленин, Асарлар, 27-том, 531—532-бетлар).

Россиядаги пролетар революцияси бутун капиталистик система асосларига путур етказди, унинг танхо ҳукмронлигини тугатди. Ёш социализм дунёси империализм билан синфий кураш бошлади. Қишки Саройга қилинган ҳужумнинг афсонавий қатнашчилари марксизм-ленинизм ғоялари байроғи остида буржуазия ҳокимиятини ағдариб ташладилар, эндиликда бу ғоялар жаҳон социализм системасида, миллионларнинг революцион ҳаракатида мужассамлашган қудратли моддий кучга айланди. Октябрь революциясининг иши тобора янги-янги ғалабалар қозонмоқда, бу ишнинг истиқболи порлоқ.

Совет коммунистлари, барча совет кишилари учун Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ҳар бир йиллиги — энг катта ва қувончли байрамгина бўлиб қолмай, шу билан бирга масъулиятли бир марра ҳамдир, биз ана шу маррадан туриб босиб ўтилган йўлга назар ташлаймиз, коммунистик қурилиш истиқболларини чамалаймиз.

Октябрь революциясининг бу сафарги эллик тўртинчи йиллиги аввало шу билан ажралиб турибдики, бу йил жаҳон аҳамиятига эга бўлган буюк воқеа, коммунизм йўлидаги тарихий босқич бўлиб қолган КПССнинг XXIV съезди йилидир. Партиямиз марксизм-ленинизм таълимотини ижодий ривожлантириб ва бойитиб шу съездда совет жамияти ва жаҳон революцион жараёни ривожидаги ҳозирги даврни чуқур анализ қилиб берди, яқин йиллар учун ва узоқ истиқбол учун ички ҳамда ташқи сиёсат соҳасида илмий асосланган йўлни белгилаб берди. Съезд марксизм-ленинизм байроғини, ҳозирги замон барча революцион кучларининг бирлиги учун, тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш байроғини янада баланд кўтарди.

Совет халқи ўзининг бутун кучи ва ижодий ғайратини коммунистик қурилишнинг навбатдаги вазифаларини бажаришга сарфлаётган, бизнинг ташқи сиёсат соҳасидаги программамиз жаҳон сиёсатининг актив омили бўлиб қолаётган ҳозирги вақтда КПСС XXIV съездининг тарихий аҳамияти тобора тўлиқ намоён бўлмоқда. Съезд қарорлари партиямиз билан халқимиз учун жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолди. Совет кишилари шу қарорларни амалга ошириш соҳасидаги қаҳрамонона меҳнати билан, коммунизм тантанаси йўлидаги бунёдкорликлари билан Октябрнинг буюк ишини муносиб равишда давом эттирмоқдалар.

СССРда коммунизм қуриш—Октябрь революцион ишининг давомидир

Ўртоқлар!

Ленинчи партиямиз раҳбарлигидаги совет халқи эллик тўрт йилдан бери Октябрь революцияси байроғи остида комил ишонч билан оғишмай олға бормоқда. СССРда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги — мамлакатимиз ишчилар синфи, деҳқонлари, зиёлилари барча меҳнаткашлари ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери олиб бораётган кураши ва фидокорона меҳнатининг, КПСС назарий ва амалий фаолиятининг энг асосий якунидир. Техникавий-иқтисодий ва маданий қолоқликдан тарихий тараққиётнинг энг олдинги марраларига сари буюк юксалишга эришилди. Бу — совет халқининг улуғ шижоати бўлди, марксизм-ленинизм ғоялари, Октябрь ғоялари кучи ва ҳаётийлигининг ёрқин исботи бўлди.

Халқнинг қаҳрамонона меҳнати натижасида вужудга келтирилган қудратли социалистик экономика ишлаб чиқаришни ва меҳнат унумдорлигини юксак, барқарор суръатлар билан ўстиришни таъминлаб берди. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида мамлакатнинг ялпи ижтимоий маҳсулоти 41 баравар кўпайди. Совет Иттифоқи ҳар томонлама ривожланган индустрия, механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалиги мамлакати бўлиб қолди.

СССРда социалистик мулкка ва меҳнатига қараб тақсимлашдан иборат социалистик принципга тўла-тўкис асосланган ижтимоий муносабатлар мустаҳкам қарор топди ва доимо такомиллашиб бормоқда.

Октябрь революцияси халқ маънавий ва ижодий кучларини ривожлантиришга кенг имконият яратиб берди, маданият, адабиёт ва санъатни, илғор илм-фанни равнақ топтиришга олиб келди. Революциядан аввалги Россияда мамлакат аҳолисининг қарийб тўртдан уч қисми саводсиз эди. Совет ҳокимияти маориф ва маданиятдан бутун халқни баҳраманд қилди. Эндиликда шаҳар меҳнаткашларининг 75 проценти ва қишлоқ меҳнатчиларининг 50 проценти саккиз йиллик, тўлиқ ўрта ва олий маълумотга эга. Дунёдаги ҳамма илмий ходимларнинг тўртдан бир қисми Совет Иттифоқида меҳнат қилмоқда. Совет олимлари фан-техника тараққиётининг ҳамма соҳаларида ажойиб муваффақиятларга эришдилар.

Социализм ва коммунизм учун курашда ҳамма синфлар ва социал гуруҳларнинг, миллатлар ва элатларнинг ижтимоий-сиёсий ва ғоявий бирлиги вояга етказилди, одамларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди. Бизнинг мамлакатимизда ишчилар синфининг етакчилик роли изчиллик билан амалга оширилмоқда, ишчилар синфи билан деҳқонларнинг иттифоқи тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда, ишчилар синфи идеологияси асосида, коммунизм қурилишнинг умумий базасида совет жамиятининг бирлиги янада мустаҳкамланмоқда.

Совет жамияти бирлигини муттасил мустаҳкамлаш — миллий муносабатлар соҳасини ҳам ўз ичига оладиган кўп қиррали мураккаб жараёндир. Бизнинг партиямиз фақат социализм шароитидагина миллий масалани ҳал қилиш мумкинлигини амалда исбот этди. Айни шу негизда мамлакатимизда меҳнаткашлар бирлигининг янги дунёси барпо этилди, бу дунёда ҳамма миллатлар ва элатлар бузилмас қардошларча дўстлик шароитида яшамоқда. Келгуси йилда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи тузилганлигига эллик йил тўлади. СССРнинг барпо этилганлиги дунёда биринчи бўлиб социализм йўлига ўтган Ватанимиз меҳнаткашлари учун объектив зарурат, ҳаётий эҳтиёж бўлди. Совет халқларининг қардошлик иттифоқи ва жипслиги — мамлакатимизнинг экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги ҳамма ютуқларининг асосидир, мамлакатимиз мустаҳкамлиги ва енгилмаслигининг негизидир.

Кўп миллатли Совет давлати энг кенг, чинакам халқ демократияси асосида ривожланмоқда. Тузумимизнинг социалистик демократизми ҳар бир меҳнаткашнинг сиёсий ҳаётда, жамиятнинг ҳамма ишларини бошқаришда актив қатнашиш имкониятини таъминлаб беради.

Октябрь жангларида, граждан уруши ва Улуғ Ватан уруши фронтларида, дастлабки беш йилликлар ва урушдан кейинги қурилиш йилларида совет кишисининг ажойиб фазилатлари — коммунистик идеалларга садоқат, ватанпарварлик, халқ олдидаги юксак масъулият туйғуси, меҳнатда ва курашда фидокорлик, интернационализм, социал озодлик учун курашчилар билан синфий бирдамлик фазилатлари таркиб топди. СССРда янги, социалистик ҳаёт тарзи қарор топди. Бу — тузумимизнинг энг буюк ғалабасидир. Социализм шахснинг манфаатлари билан жамият манфаатларини, одамларнинг шахсий тақдири билан бутун халқ, бутун мамлакат муваффақиятларини бир-бирига узвий равишда боғлади.

Дунёда биринчи социалистик давлат туғилган кун тобора кўпроқ узоқлашиб борган сари Совет ҳокимияти йилларида рўй берган туб ўзгаришларнинг кўлами ва аҳамияти шу қадар яққолроқ сезила беради, Ватанимиз олдида очилаётган истиқболлар тобора улуғвор бўлаверади.

Коммунистик партия социализмнинг буюк афзалликларига, совет экономикасининг бекиёс ўсиб бораётган имкониятларига таяниб, халқнинг куч-ғайратини мамлакатимизни коммунизм сари янада жадал ривожлантиришнинг КПСС XXIV съезди баён этиб берган муфассал программасини амалга оширишга қаратмоқда.

Тўққизинчи беш йиллик коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичдаги вазифаларини амалга оширишда катта қадам бўлади. Ҳозир СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик йиллари, тармоқлар ва иттифоқдош республикалар бўйича алоҳида-алоҳида белгиланган 1971—1975 йилги планини тузиб чиқиш соҳасидаги муҳим хўжалик-сиёсий иш ниҳоясига етказилди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси маъқуллаган беш йиллик план лойиҳасида партиянинг КПСС XXIV съездида ишлаб чиқилган иқтисодий сиёсати ўзининг конкрет ифодасини топган. Съезд Директиваларига мувофиқ мамлакатнинг миллий даромади беш йил ичида 37-40 процент кўпаяди. Оғир индустрия кенгайтирилган социалистик такрор ишлаб чиқаришнинг, халқ хўжалиги ҳамма тармоқларини техника билан қайта қуроллантириш ва мамлакат мудофаа қобилиятини оширишнинг асоси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Тўққизинчи беш йиллик мобайнида саноат маҳсулотининг ҳажми 42-46 процент кўпайтирилади, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми эса аввалги беш йилликдагига қараганда 20-22 процент ортади. 1971 — 1975 йилларда капитал маблағ ҳажми СССР халқ хўжалигига Совет ҳокимиятининг дастлабки 45 йили мобайнида сарфланган капитал маблағдан кўпроқ бўлади.

Янги беш йиллик вазифалари белгилаб олинган ҳозирги вақтда Коммунистик партия учун, барча совет кишилари учун шу беш йилликнинг энг асосий вазифасини амалга оширишдан ҳам муҳимроқ иш йўқ. Беш йилликнинг энг асосий вазифаси эса, социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини жадал ўстириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча оширишни таъминлашдан иборат.

Эксплуататор синфларнинг меҳнаткашлар ишлаб чиқариш фаолияти натижаларини ўзлаштириб олишига абадий барҳам берган социализмгина, В. И. Ленин таъбири билан айтганда «жамият ҳамма аъзоларининг турмушини яхшилаш ва ҳар томонлама тараққий қилишини таъминлаш учун ижтимоий ишлаб чиқариш процессини планли суратда ташкил қилишни» (В. И. Ленин, Асарлар, 24-том, 497-бет) гарантиялайди. Меҳнаткашларнинг манфаатлари — Октябрь туфайли вужудга келган социалистик жамиятнинг энг асосий мақсадидир.

Бизда ишсизлик аллақачонлар тугатилган, икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтаси жорий этилган, иш куни дунёдаги энг қисқа иш кунларидан бирига айлантирилган. Совет ҳокимияти йилларида халқнинг моддий фаровонлиги мислсиз ўсди. Ўтган беш йилликнинг ўзидагина реал даромадлар аҳоли жон бошига ҳисоблаганда 33 процент кўпайтирилди. Ижтимоий истеъмол фондлари тўхтовсиз ошиб бормоқда. Меҳнаткашлар ва уларнинг фарзандлари мактабларда, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида давлат ҳисобига бепул ўқимоқдалар, медицина хизматидан, нафақалардан ва бошқа имтиёзлардан фойдаланмоқдалар, Аҳолини озиқ-овқат ва саноат моллари билан таъминлаш тобора яхшиланмоқда. Уй-жой проблемаси жадал суръатлар билан ва кенг кўламда ҳал этилмоқда. Саккизинчи беш йилликда 55 миллион киши ўзининг уй-жой шароитларини яхшилаб олди. Бизнинг мамлакатимизда, социализм шароитларида меҳнат аҳли учун, унинг турмушини яхшилаш учун шу қадар кўп иш қилиндики, бошқа биронта ижтимоий тузум бунчалик кўп иш қилгани йўқ ва қилмайди ҳам.

Коммунистик партия экономикани халқ фаровонлигини оширишга доир хилма-хил вазифаларни ҳал этишга янада кўпроқ буриб юборишни мумкин ва лозим деб ҳисоблаётган ҳозирги босқичда социализмнинг туб афзалликлари янада тўлароқ намоён бўлмоқда. КПСС XXIV съезди таъкидлаб ўтганидек, бу йўл янги беш йилликнинг энг асосий вазифасинигина белгилаб олмай, шу билан бирга мамлакат хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ истиқболга мўлжалланган умумий йўналишини ҳам белгилаб беради.

(Давоми иккинчи бетда).

ЛЕНИН ПАРТИЯСИ БАЙРОҒИ ОСТИДА— КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ

(Боши биринчи бетда).

Тўққизинчи беш йилликда экономикани янада ривожлантириш негизида совет кишиларининг фаровонлигини ошириш учун кўп иш қилинади. Беш йил ичида ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи ўрта ҳисобда 20-22 процент, колхозларнинг жамоат хўжалигида колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ 30-35 процент кўпаяди. Ижтимоий истеъмол фондининг ҳажми 40 процент ортади. Меҳнаткашларнинг зарур тур ва сифатдаги товарларга, турли маиший хизматларга бўлган эҳтиёжлари тўлиқроқ қондириладиган бўлади. Мамлакат аҳолисининг чорак қисми янги квартиралар олади, ўзининг уй-жой шароитларини яхшилайди.

XXIV съезднинг меҳнаткашлар фаровонлигини анча оширишга қаратилган йўли жуда катта халқаро аҳамиятга эга, бу йўл социалистик тузумнинг чуқур инсонпарварлигидан ва битмас-туганмас имкониятларидан яққол далолат беради.

Мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг КПСС XXIV съезди белгилаган улкан программасини совет кишилари ўзларининг энг муҳим жонажон ишлари, деб қабул қилиб олдилар. Съезд қарорлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун қудратли ватанпарварлик ҳаракатини юзага келтирди. Москваликлар ва ленинградликлар ташаббуси билан бошланган мусобақа бутун мамлакатда кенг қулоч ёзди, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ва хўжалик фаолиятининг сифат кўрсаткичларини яхшилашга, янги ишлаб чиқариш қувватларини жадал ишга солиш ва ўзлаштиришга қаратилган бир қанча қимматли ташаббусларни вужудга келтирди.

Янги беш йиллик дадил одимлар билан бошланиб кетди. Саноат ходимлари шу йилнинг ўн ойи планини саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳамда меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича ошириб бажардилар. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан деярли 8 процент кўпайди. Бу — йиллик планда белгиланган топшириқдан ортиқдир.

Дастлабки маълумотларга қараганда бу йил 120 миллион тоннадан ортиқ пўлат эритилади, яъни биз шу жиҳатдан АҚШга жуда яқинлашиб қоламиз; 370 миллион тонна нефть, 210 миллиард куб метрдан кўпроқ табиий газ қазиб олинади, 800 миллиард киловатт соатга яқин электр энергия ҳосил қилинади. Ҳозирги вақтда мамлакатимизнинг индустриал қудрати ана шундай катта-катта рақамларда ифодаланади.

Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ҳам тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Мамлакатнинг бир қанча районларида об-ҳаво шароитлари ноқулай келишига қарамай, колхозлар ва совхозларнинг меҳнатчилари дон, пахта ва бошқа экинлардан яхши ҳосил олдилар. Январь, октябрь ойларида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кўпроқ чорва ва парранда харид қилинди. Партия съездининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, унинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш соҳасида ишлаб чиққан кенг комплекс программасини рўёбга чиқариш мамлакатнинг озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноатнинг хом ашёга бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини тобора тўлиқ қондириш имконини беради.

Мамлакат экономикасини ривожлантиришга бутун совет халқи билан бирга Москва меҳнаткашлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар саккизинчи беш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Шаҳар саноатининг ходимлари янги беш йиллик биринчи йилининг ўн ойлик топшириғини 25 октябрда бажардилар; маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Уй-жой бинолари, саноат ва маданий-маиший объектлар қуриш соҳасида катта ҳажмдаги ишларни бажараётган бинокорлар, транспорт, шаҳар хўжалиги ва бошқа тармоқларнинг ходимлари графикдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Москва халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида ишлаб чиқаришни ва меҳнат унумдорлигини ўстириш даражаси план топшириқларидан илдам бормоқда.

Эришилган натижалар мамлакатнинг 1971 йилги халқ хўжалик плани муваффақиятли бажарилишини яққол кўрсатиб турибди. Шундай қилиб, бутун беш йиллик топшириқларини амалга ошириш учун мустаҳкам асослар яратилмоқда. Бу нарса совет кишиларини қувонтиради, янги-янги ижодий изланишлар ва зафарлар учун, яна ҳам мураккаброқ вазифаларни бажариш учун илҳом манбаи бўлиб хизмат қилади.

Тўққизинчи беш йилликда экономикамизни сифат жиҳатидан такомиллаштириш соҳасида кўп иш қилиниши керак. КПСС XXIV съезди таъкидлаганидек, мамлакатни иқтисодий ривожлантиришнинг асосий йўли ижтимоий ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлашни, унинг самарадорлигини оширишни таъминлашдан иборат. Проблеманинг моҳияти меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини янада муттасил кучайтиришдан, машина ва ускуналардан фойдаланишни яхшилашдан, моддий ва пул воситаларини тежаб-тергаб сарфлашни таъминлашдан, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялашни, уни ихтисослаштириш ва концентрациялашни кенгайтиришдан, чиқарилаётган маҳсулот сифатини оширишдан иборат. Бутун беш йиллик муваффақияти провард натижада ана шу энг муҳим соҳаларда реал тараққиётга боғлиқ бўлади.

Ҳар бир корхонамизда, ҳар бир колхоз ва совхозда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш резервлари бор. Шу резервларни ишга солиш — КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишга реал ҳисса қўшиш бўлади.

Совет экономикасини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичида хўжалик қурилишининг ўзига хос муҳим хусусияти ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларини такомиллаштиришга комплекс равишда ёндошишдан иборат эканлиги маълум. Ҳозирги вақтда ҳатто жуда катта бўлса ҳам, айрим муваффақиятларга эришиш эмас, балки ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳар бир соҳасида юксак илмий-техникавий даражани таъминлаш энг асосий нарсадир. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, фан-техника революцияси муваффақиятларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан узвий равишда боғлаб юбориш юзасидан партия съезди ўртага қўйган вазифани амалга ошириш учун ҳали кўп иш қилиниши керак.

Маҳсулот сифатини ошириш соҳасида кунт билан иш олиб бориш алоҳида аҳамиятга эга. Маҳсулот сифати қанчалар яхши бўлса, буюмлар одамларга қанчалар узоқ хизмат қилса, уларни ишлаб чиқариш учун сарфланган меҳнат шу қадар тежамли бўлади, ҳар бир меҳнаткашнинг ҳам, бутун жамиятнинг ҳам эҳтиёжлари шу қадар тўлиқ қондирилади. Совет маҳсулотининг сифатини яхшилаш ва унинг турларини кўпайтириш борасидаги иш социалистик экономиканинг ҳамма соҳаларида янада актив авж олдириб юборилиши керак.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати халқ хўжалигини янада юксалтириш йўлидаги курашни ташкил этиш билан бирга экономикани бошқариш системасини такомиллаштиришнинг съезд белгилаб берган программасини амалга ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Планлаштиришнинг илмий савиясини ошириш, бошқаришнинг ташкилий структурасини яхшилаш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма масалаларини ҳал этишга меҳнаткашларни кенг жалб этишни партия ўзининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Хўжалик юритишнинг янги методларига ўтишни яқин йилларда ҳамма жойда тугаллаш, бошқаришнинг мураккаб иқтисодий механизмини янада пухта такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни ривожлантиришни ва ишдаги сифат кўрсаткичларини оширишни таъсирли қилиб рағбатлантиришни таъминлаш керак.

Жамиятимиз коммунизм йўлидан олға борган сари субъектив омилнинг — одамлар онгли, аниқ мақсадни кўзлаб қиладиган ишларнинг роли муттасил ошади. Партия ўзининг ҳамма планларини тузишда халқ оммасининг ижодий ташаббускорлигини ривожлантиришни, уларни сиёсий ва хўжалик вазифаларини ҳал этишга кенг кўламда жалб қилишни назарда тутади. Бунда меҳнаткашлар депутатлари Советларининг, касаба союзларининг, комсомолнинг, хуллас, партияни омма билан маҳкам боғлаб турган, уларни коммунизм қуриш вазифаларини бажаришга сафарбар қилаётган ҳамма жамоат ташкилотларининг фаолиятини янада такомиллаштириш жуда катта аҳамиятга эга.

«Бизнинг иқтисодий программамиз, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети номидан XXIV съездда қилган ҳисобот докладида. — социалистик тузум замиридаги, курашчи, меҳнатчи, бунёдкорга хос ажойиб фазилатлар соҳиби бўлган совет кишиларидаги улуғвор кучларни тўла-тўкис ҳаракатга келтира оладиган кенг кўламдаги партиявий-ташкилий, сиёсий ва ғоявий-тарбиявий иш билан мустаҳкамланиши лозим».

КПСС Марказий Комитети яқинда социалистик мусобақани ташкил этишни яхшилаш, меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқишини ва коммунистик меҳнат мактаблари ишини яхшилаш тўғрисида қарорлар қабул қилди. Бир-бирига боғлиқ бўлган ана шу сиёсий ҳужжатларда совет кишиларини меҳнатга ва ижтимоий мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашни кучайтиришга, ташаббусни янада ривожлантиришга, меҳнаткашларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини, интизоми ва уюшқоқлигини оширишга, уларни ишлаб чиқаришни бошқаришга кенг миқёсда жалб этишга қаратилган амалий ҳаракатларнинг яхлит системаси ишлаб чиқилган. Бунда гап коммунистик қурилишнинг янги вазифаларини бажариш учун курашда партия билан халқнинг ижодий кучларини тўла-тўкис сафарбар қилиш тўғрисида бораётир.

Партия омма ташаббусини ривожлантиришнинг қудратли воситаси, ишлаб чиқарувчи кучларни юксалтиришнинг, ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштиришнинг, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг самарали методи бўлган социалистик мусобақани янада авж олдиришга муҳим аҳамият бермоқда. Партия мусобақанинг демократик асосларини изчиллик билан ривожлантиришга, уни ташкил этишнинг ленинча принципларини яъни натижалардан ҳаммани хабардор қилиб туриш, шу натижаларни бир-бирига таққослаш, тажрибани амалий равишда такрорлаш мумкинлиги принципларини амалга оширишга ва шу асосда социалистик мусобақанинг коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишга ўтказадиган социал ва тарбиявий таъсирини кучайтиришга ҳаракат қилмоқда.

Миллион-миллион меҳнатчиларни мамлакатнинг моддий ва маънавий бойликларини кўпайтиришга сафарбар қилишда социалистик жамиятнинг асосий ячейкалари бўлган меҳнат коллективларининг роли ошиб бормоқда. Коллектив ҳар бир меҳнаткашнинг корхона, колхоз, муассаса доирасидаги мақсадларнинг бирлигинигина эмас, бутун совет халқи туб манфаатларининг бирлигини ҳам тушуниб олишига кўмак беради. Ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи ижтимоий-сиёсий фаолият мактаби, давлат ишларини ҳал этишда қатнашиш, ишлаб чиқаришни бошқариш мактабидир. Меҳнат коллективларининг тарбиявий ролини янада ошириш — омма ижтимоий-сиёсий ва ишлаб чиқариш активлигини ўстиришнинг муҳим омилидир.

Ўртоқлар! Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида 54 йил мобайнида ажойиб ва қаҳрамонона йўлни босиб ўтди. Бу йўл — социализм тарихий ғалабалари, мислсиз сиёсий ва социал туб ўзгаришлар йўли бўлди, мамлакат экономикасини ва халқнинг турмуш даражасини юксак даражада ўстириш, янги инсонни камол топтириш йўли бўлди. Эндиликда КПСС тарихий XXIV съездининг қарорлари туфайли мамлакатимиз олдида, совет халқи олдида янги улуғвор истиқболлар очилди. Октябрнинг революцион ишини муносиб равишда давом эттираётган ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларимиз партия режаларини амалга оширишда, буюк мақсадимиз — коммунистик жамият қуриш йўлида янги катта одим ташлашга азми қарор бергандлар.

Октябрь ва жаҳон революцион жараёни. Партия XXIV съездининг ташқи сиёсат программаси амалда

Ўртоқлар!

Улуғ Октябрь социалистик революцияси фақат мамлакатимизнинг ривожланишигагина эмас, шу билан бирга жаҳон тарихининг бутун боришига ҳам ҳал қилувчи таъсир ўтказди. 1917 йилда бошланган тарихий силжишлар натижасида социализм ер куррасининг анчагина қисмида қарор топди ва кучлар нисбатининг ўз фойдасига тубдан ўзгартирилишини таъминлади. Капиталистик мамлакатларда уюшган ишчилар ҳаракати тобора кенг ривожланмоқда. Мустамлакачилик империялари янсон бўлди. Уларнинг вайроналари ўрнида мустақил ёш давлатлар пайдо бўлди. XX асрнинг социал жанглари давомида ҳозирги революцион кучларнинг қудратли иттифоқи, кенг антиимпериалистик фронт вужудга келди ва муттасил мустаҳкамланиб бормоқда.

Жаҳон социалистик системаси халқаро ишчилар синфининг ва ҳозирги замондаги бутун революцион ҳаракатнинг жуда буюк тарихий ғалабаси бўлди. Социалистик мамлакатлар экономикани ривожлантириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ва маданий савиясини ошириш вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Социализмнинг муштарак принципларини ҳар бир мамлакатнинг конкрет тарихий шароитига ижодий тадбиқ қилиш янги ижтимоий тузумнинг оғишмай тараққий эттирилишини, унинг жуда катта имкониятлари ва афзалликларини тағин ҳам тўлиқроқ очиб беришни таъминламоқда.

Жаҳон социалистик системаси тўхтовсиз мустаҳкамланмоқда, унинг иқтисодий потенциали ўсиб бормоқда. Пролетар интернационализми бу система кучларининг битмас-туганмас манбаидир. Ўзаро қардошларча ёрдамлашиш, бирдамлик, чинакам тенг ҳуқуқлилик ва бир-бирини ҳурматлаш социалистик давлатлар ўзаро муносабатларининг характерли белгисидир. Курашдаги муштарак мақсадлар, ягона марксизм-ленинизм идеологияси бизни бирлаштириб турибди. Социализм мамлакатларидаги Коммунистик партияларнинг бир-бирлари билан бўлган ҳар томонлама мустаҳкам ҳамдўстликлари улар ўртасидаги интернационалистик муносабатларнинг ўзагидир.

Социалистик мамлакатлар ўртасида иқтисодий муносабатлар тўхтовсиз ривожланиб ва такомиллашиб бораётганлигини мамнуният билан қайд этмоқдамиз. Бу ҳол уларнинг халқ хўжалигини ривожлантириш вазифаларини муваффақиятлироқ ҳал этишларига, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишларига, унинг илмий-техникавий даражасини оширишларига, капитализм билан иқтисодий мусобақада янги муваффақиятларни қўлга киритишларига ёрдам бермоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXV сессиясида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигини янада такомиллаштиришнинг ва уларнинг иқтисодий интеграциясини ривожлантиришнинг комплекс программаси қабул қилинди. 15-20 йилга мўлжалланган бу комплекс программа принципиал аҳамиятга эга. Бу программанинг амалга оширилиши давлатлараро ихтисослаштириш ва ишлаб чиқаришни кооперативлаштиришнинг, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган барча мамлакатларнинг фан-техника тараққиётини тезлаштириш йўлидаги куч ва ғайратларини бирлаштиришнинг жуда катта резервларини социалистик ва коммунистик қурилишга тағин ҳам тўлиқроқ хизмат эттиришга имкон беради.

Партиямиз ва Совет ҳукуматимиз барча социалистик мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ҳар томонлама ривожлантириш, социалистик лагерни жипслаштириш, жаҳон социализмни ва унинг халқаро майдондаги позицияларини мустаҳкамлаш тўғрисида ҳар доим катта ғамхўрлик қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати жаҳон социалистик системасининг, барча антиимпериалистик кучларнинг муштарак манфаатларини кўзлаб СССР билан ХХР ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришга ҳаракат қилмоқда. Бизнинг бу ишдаги ташаббусимиз муайян самаралар берди, бироқ ҳар иккала томон ҳамкорлик қилишга интилгандагина, бу ишда жиддий силжишга эришиш мумкин. Афсуски, Хитой раҳбарлиги ўзининг бузғунчилик, антисовет йўлини давом эттириб келмоқда. Партиямизнинг XXIV съездда таъкидланган позицияси — Хитой Компартияси раҳбарларининг ленинизмга тўғри келмайдиган ғоявий, сиёсий платформасига қарши принципиал кураш позициясидир. Пекиннинг душманлик пропагандасини кескин равишда фош қилиб ташлаш, Совет давлатининг миллий манфаатларини ҳимоя қилиш позициясидир. Шу билан бирга биз ҳар иккала мамлакат халқларининг узоқ муддатли туб манфаатлари бир-бирига мос бўлиб тушаётганлигини назарда тутиб иш олиб бордик ва иш олиб бормоқдамиз. Бизнинг партиямиз Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида яхши қўшничилик, дўстлик алоқаларини қайта тиклаш истиқболини назарда тутиб давлатлараро Совет-Хитой муносабатларини нормаллаштирмоқ учун ўзининг қўлидан келган ҳамма чораларни кўрмоқда.

Жаҳон социализмининг ривожланиши унинг бирлигига душман бўлганларга қарши олиб борилаётган кескин кураш шароитида ўтаётганлигини турмуш очиқ кўрсатиб турибди. Бироқ бу нарса, шу фактни назардан қочира олмайдики, юксалиб борувчи ҳаракат йўли, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмига асосланган бирлик ва жипслик йўли социалистик система тараққиётининг ҳеч шубҳасиз етакчи, белгиловчи йўлидир. Бизнинг партиямиз шу йўлни изчиллик билан давом эттирмоқ ва ривожлантирмоқ учун бундан буён ҳам қўлидан келган ҳамма чораларни кўраверади, деб ўзининг XXIV съездида айтди.

Капитализм позициялари анчагина заифлашиб бораётганлиги тарихий ривожланиш ҳозирги босқичининг характерли белгисидир. Империализм янги вазиятга ҳар хил найранглар билан мослашишга жон-жаҳди билан уринаётганлигига қарамай, капитализм системасининг умумий кризиси чуқурлашиб бормоқда. Капиталистик экономика жиддий қийинчиликларни бошидан кечирмоқда. Кўпгина капиталистик мамлакатларда, шу жумладан Америка Қўшма Штатларида ишлаб чиқариш пасайиб бораётганлиги ёки унинг ўсиш суръатлари кескин равишда камайиб бораётганлиги кўриниб турибди. Инфляция тўлқини тобора тик кўтарилмоқда, империализмнинг валюта-молия системаси чуқур дарз кетди. АҚШ ҳукуматининг молиявий кризисни бартараф қилиш учун кўрган фавқулодда чоралари империалистик давлатлар ўртасидаги зиддиятларни кескинлаштириб юборди. Молия капитали магнатларининг манфаатларини кўзлаб амалга оширилган бу чоралар меҳнатлашларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам катта зарба бўлиб тушди. Ишсизлик кўпайиб бораётганлиги, қимматчилик тобора ошаётганлиги, меҳнаткашларнинг реал иш ҳақлари пасайиб кетаётганлиги, монополиялар касаба союзларининг ҳуқуқларига ҳужум қилаётганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси капитализмнинг социал-сиёсий беқарорлигини авжга чиқармоқда, капитал мамлакатларида синфий жангларнинг кескинлашуви учун янги шарт-шароит яратиб бермоқда.

Капитализмнинг фақат экономикаси ва ички сиёсатигина жиддий қийинчиликларга дуч келаётгани йўқ. Капитализмнинг мафкуравий кризиси, буржуа аҳлоқининг кризиси ҳам чуқурлашиб бормоқда. Капиталистик яшаш тартиби ва унинг тузатиб бўлмайдиган иллатлари омма орасидаги умидсизликни кучайтириб юбормоқда. Фақат валютанинггина қадри кетаётгани йўқ, шу билан бирга «ғоявий капитал», деб аталаётган нарса ҳам тобора қадрсизланмоқда. Империалистик пропаганда мана шундай «ғоявий капитал» ёрдамига таяниб меҳнаткашларни ўз таъсири остида ушлаб туришга уринмоқда.

Капитал мамлакатларида меҳнаткашларнинг забастовка ҳаракати жуда кенгайиб кетди. Бу ҳаракат бутун давлат-монополистик ҳукмронлик системасига қарши йўлга тобора кўпроқ тушиб олмоқда. Ишчилар синфининг оммавий чиқишларида фақат иқтисодий талабларгина эмас, шу билан бирга сиёсий талаблар ҳам тобора кўпроқ қўйилмоқда. Империализмнинг қалъаси бўлган АҚШда кенг омманинг Вьетнамдаги урушга қарши, ирқий камситишга, ҳуқуқсизликка ва қашшоқликка қарши норозилиги натижасида мисли кўрилмаган сиёсий ларзалар бўлиб турибди. Шимолий Ирландия аҳолисининг Англия мустамлакачиларига қарши қуролли кураши мана бир ярим йилдан кўпроқ вақтдан бери тўхтовсиз давом этмоқда. АҚШнинг республикачи ҳукумати ва Англиядаги консерваторлар ҳукумати омманинг қонуний талабларига шафқатсиз репрессиялар қилиш билан жавоб бермоқдалар.

Осиё ва Африка мамлакатларида антиимпериалистик ҳаракат кучайиб бораётганлигида ҳам капитализм умумий кризисининг чуқурлашганлиги намоён бўлмоқда. Ёш миллий давлатлар ўзларининг иқтисодий ва сиёсий мустақилликлари учун, ўзларининг тараққиёт йўлидан ривожланишларига империализм тўсқинлик қилишга уринаётганлигига қарши курашни кучайтирмоқдалар. Латин Америкасида озодлик кураши ғоят юксалиб бормоқда. Куба революциясининг ғалабаси мана шу юксалишдан дарак берган эди. Эндиликда революцион жараён Чилини ўз ичига олди, бу мамлакатда халқ бирлиги блоки ҳокимият тепасида турибди. Перуда прогрессив ўзгаришлар қилинмоқда. Латин Америкаси қитъасидаги бошқа мамлакатларда ҳам революцион кучлар ички ва ташқи реакциянинг шиддатли қаршилигини енгиб мустаҳкамланиб бормоқда. Эндиликда бу қитъа антиимпериалистик курашнинг энг актив фронтларидан бири бўлиб қолди.

Ҳозирги вақтда миллий озодлик ҳаракати тобора чуқур социал мазмунга эга бўлиб қолмоқда. Кўпгина мамлакатларда бу ҳаракат эксплуататорлик муносабатларига қарши курашга айланмоқда. Озодликка эришган давлатларнинг бир қанчаси нокапиталистик ривожланиш йўлига тушиб қолди, келгусида социалистик жамият қуришни мўлжалламоқда.

Бизнинг партиямиз миллий озодлик ҳаракатининг прогрессив кучлари билан дўстона муносабатларни муттасил ривожлантирмоқда. Партиямиз В. И. Ленин васиятларига оғишмай амал қилмоқда. В. И. Ленин миллий озодлик ҳаракатининг жуда катта революцион имкониятлари борлигини кўрсатиб берган эди ҳамда революцион пролетариат билан миллий эркинлик ва мустақиллик учун курашаётган халқларнинг интернационал бирдам бўлиши кераклигини айтган эди. Бизнинг партиямиз халқаро миқёсда ҳам, шунингдек айрим мамлакатлар миқёсида ҳам революцион демократик партиялар билан коммунистларнинг мустаҳкам, самимий ҳамкорлиги миллий озодлик революциялари узлуксиз ғалаба қозонишининг гарови эканлигини, озодликка эришган давлатларнинг мустақил, прогрессив ривожланишининг гарови эканлигини қатъий назарда тутиб барча революцион ҳаракатларни жипслаштириш тенденциясини ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда.

Жаҳон майдонидаги воқеалар шуни кўрсатиб турибдики, империалистлар тарих соатини орқага буришга уринишдан воз кечганлари йўқ, эксплуатация ва зулм системасининг умрини узайтиришга зўр бериб интилмоқдалар, халқаро кескинликни кучайтирмоқдалар. Бироқ жаҳон халқлари уларнинг бу кирдикорларига тобора кескин ва таъсирли зарба бермоқдалар. Империализмга қарши тинчлик, миллий мустақиллик, социал тараққиёт, демократия, социализм учун курашаётган кучлар фронти кенгайиб бормоқда. Бу курашда социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари, капитал мамлакатларидаги ишчилар ҳаракати ва демократик ҳаракат, мустамлакачилик асоратидан қутилган ва миллий озодлик кураши олиб бораётган халқлар тобора мустаҳкам жипслашмоқдалар.

Халқаро коммунистик ҳаракат ҳозирги замондаги барча революцион, прогрессив кучларнинг авангарди бўлиб турибди. Бу ҳаракат марксизм-ленинизмга, пролетар интернационализмга содиқлиги, ўнг ва «сўл» ревизионизмга қарши курашда муросасизлиги билан кучлидир. Коммунистик сафларни сиёсий ва ғоявий жипслаштириш проблемалари ҳар доим партиямизнинг диққат марказида турибди. КПСС XXIV съезди халқаро коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшди. Қардош партияларнинг вакиллари съезд минбарига чиқиб партиямизнинг ички ва ташқи сиёсат йўлига ўзларининг ғоят бирдам эканликларини изҳор этдилар, жаҳон революцион жараёнининг етакчи кучи бўлган КПССнинг, Совет мамлакатининг тарихий ролини уқдириб ўтдилар. Съезддан кейин ўтган давр ичида КПССнинг марксчи-ленинчи партиялар билан интернационал алоқалари янада мустаҳкамланди ва кенгайтирилди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси жаҳон ривожланишининг йўлини кескин равишда ўзгартириб, бутун халқаро муносабатлар системасида тубли бурилиш бошлаб берди. Совет давлати вужудга келган кундан бошлаб унинг ташқи сиёсати янги тузумни қарор топтиришнинг, барча революцион, прогрессив кучларни жипслаштиришнинг, империализм ўтказаётган агрессив сиёсатга қарши курашнинг қудратли омили бўлиб қолди. Партиямиз халқаро фаолиятининг КПСС XXIV съездида қабул қилинган программаси тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашнинг, социализм билан капитализм ўртасида бўлаётган курашнинг ҳозирги босқичига тўла равишда жавоб беради. Бу программада Совет халқининг миллий манфаатлари билан унинг интернационализми бир бутун қилиб бирлаштирилди.

Совет тинчлик программаси партиямиз ташқи сиёсатининг изчил давомийлигини акс эттирди. Бу ташқи сиёсат программасининг негизини В. И. Ленин ишлаб чиққан ва қуриб берган эди. Бу программа комплекс программа бўлиб, унда Совет ташқи сиёсатининг яқин фурсатларга мўлжалланган вазифалари билан истиқболга мўлжаллаб қўйган вазифалари бир-бири билан узвий боғланган. Жанговар антиимпериалистик руҳ, белгиланган синфий йўлнинг аниқлиги ва шу билан бир қаторда музокаралар олиб бориш ва ҳамкорлик қилиш методлари билан ҳал этмоқ учун етилган халқаро проблемаларга реалистик, конструктив ёндошиш Совет тинчлик программасига хос хусусиятдир. Халқаро майдондаги ҳаракатларимиз коньюнктура тарикасидаги мувaққат, ўткинчи мулоҳазаларга асосланмайди, балки жаҳондаги ривожланиш қонуниятларини илмий анализ қилиш негизига қурилган принципиал стратегик йўлга асосланади.

Кейинги ойлардаги воқеаларнинг бориши халқаро аҳволга съезд берган баҳонинг тўғрилигини ва тинчлик программамизнинг самарадорлигини тўла равишда исботлаб берди. Бу программа муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати жаҳон сиёсатининг барча асосий йўналишлари ва проблемаларига доир бир қанча муҳим чора ва тадбирларни кўрдилар.

Шу йил август ойида бир қанча қардош социалистик давлатлар раҳбар арбобларининг Қримда ўтказилган учрашуви социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлигини ва жипслигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилди. Миср ва Ҳиндистон билан дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартномалар тузилди. Стратегик қуроллар билан қуролланишни чеклаб қўйиш тўғрисида олиб борилган Совет — Америка музокараларида маълум ижобий натижаларга эришилди.

Жаҳон тараққийпарвар жамоатчилиги ядроли беш давлатнинг конференциясини чақириш ҳамда қуролсизланиш проблемаларига бағишлаб барча давлатларнинг иштироки билан жаҳон конференциясини ўтказиш тўғрисида, марказий Европадаги қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида бактериология қуролини тақиқлаб қўйиш, ер остида ядро синовларини тўхтатиш ва бошқа шу кабилар тўғрисидаги Совет таклифларини мамнуният билан кутиб олди.

Турли мамлакатлар давлат ва сиёсий арбобларининг бир-бирлари ҳузурига визит қилиб боришлари, бир-бирлари билан маслаҳатлашишлари, музокаралар олиб боришлари ташқи сиёсий вазиятни изчиллик билан яхшилаш, тинчликни ва халқлар ўртасидаги ҳамкорликни яхшилаш манфаатларига хизмат қилмоқда. Совет Иттифоқи бундай ишларни кенг равишда ўтказиб келмоқда. Кейинги ойларда ўртоқ Л. И. Брежнев Югославия, Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикасига ва ўртоқ А. Н. Косигин Куба Республикасига визит билан бориб келди. Бу визитлар Совет Иттифоқининг шу мамлакатлар билан ҳамкорлигини чуқурлаштиришга ёрдам берди. Ўртоқ Н. В. Подгорний бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси Вьетнам Демократик Республикасига бориб келди. Шу визит чоғида мана шу қаҳрамон мамлакат билан бизнинг бузилмас дўстлигимиз ва қардошларча ҳамкорлигимиз ўзининг янги ёрқин ифодасини топди.

Кейинги вақтларда Миср, Жазоир, Ҳиндистон ва бошқа шулар каби озодликка эришган бир қанча мамлакатларнинг, шунингдек бир қанча капиталистик мамлакатларнинг давлат ва ҳукумат бошлиқлари билан музокаралар олиб борилди.

Мана шу тадбирларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлашга, ленинча тинч-тотув яшаш сиёсатини изчиллик билан ўтказишга, миллий озодлик кучларини қўллаб-қувватлашга қаратилган тадбирлар бўлди. Бу тадбирлар тинчлик, хавфсизлик, халқлар эркинлиги ва тараққиёти ишига таъсирли ҳисса бўлиб қўшилди. Шу нуқтаи назардан қараганда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикаси федерал канцлери В. Брандт билан учрашуви, ўртоқ Н. В. Подгорнийнинг Мисрга ҳамда ўртоқ А. Н. Косигиннинг Жазоирга ва Канадага қилган сафарлари катта аҳамиятга эга.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг яқинда Францияга қилган визити, президент Ж. Помпиду билан олиб борган музокаралари муҳим воқеа бўлди. Халқаро турмушнинг кўпгина актуал проблемаларига ва аввало Европадаги ишларга СССР билан Франциянинг ёндошувидаги умумийлик мана шу визит якунида таъкидланди ва ривожлантирилди. СССР билан Франциянинг жуда хилма-хил соҳалардаги ҳамкорлигини ривожлантириш учун янги истиқболлар очилди. Шу визит давомидаги бутун вазият, қабул қилинган қўшма ҳужжатлар, бутун дунёда бу ҳақда кенг баён қилинган фикрлар визитнинг якунлари халқаро вазиятни юмшатиш ва Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш учун хайрли ва узоқ вақт давом этадиган оқибатлар беражагини кўрсатиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ўртоқ Л. И. Брежневнинг Францияга қилган визити вақтидаги фаолиятини тўла равишда маъқуллади. Бу визит жуда катта халқаро аҳамиятга эга иш бўлди.

Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун кураш партиямиз ва совет давлатимизнинг ташқи сиёсий фаолиятидаги асосий йўналишларнинг биридир. Совет — Франция муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги Европада хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашнинг таъсирчан омилидир. Ҳар иккала мамлакат вазиятни юмшатиш ва Европада тинчликни сақлаб туриш йўлини давом эттиришда ҳамиша мустаҳкам ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини изҳор этдилар.

Ғарбий Берлин билан алоқадор масалалар юзасидан Совет Иттифоқининг ижобий қатнашуви билан тўрт томонлама битимга келинганлиги Европадаги вазиятни соғломлаштириш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлди. Кўп йиллардан бери Ғарбий Берлин масаласи халқаро кескинликнинг хатарли манбаларидан бири бўлиб турди. Бу масала хусусида битимга келинганлиги Европа хавфсизлиги ишига қўшилган катта ҳиссадир. Бу битим Европадаги сиёсий реалликни ҳисобга олишга асосланган битим бўлиб, Германия Демократик Республикасининг мустақиллигини, суверен ҳуқуқларини ва манфаатларини ҳурматлашдан иборат талабларга тўла равишда жавоб беради. Европадаги ва бутун дунёдаги хавфсизлик кўпгина проблемаларнинг ҳал қилинишига боғлиқ. Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги ўзаро муносабатларда сиёсий иқлимнинг яхшиланганлиги мана шу проблемаларни ҳал этиш учун қулай истиқболлар очиб берди.

Совет Иттифоқи Европадаги хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишлаб умумевропа кенгашини чақириш учун зўр бериб курашиб келмоқда. Бизнинг бу позициямиз кўпгина мамлакатларда яхши тушунилиб, қувватланмоқда. Энди давлатларнинг умумевропа кенгашини 1972 йилдаёқ чақириш учун шароит вужудга келди.

Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун кураш халқларнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушмоқда. Европа хавфсизлигини таъминлаш, Европани тинчлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик қитъасига айлантириш, Европа мамлакатларининг жуда катта ишлаб чиқариш ва интеллектуал ресурсларидан тинч ривожланиш йўлида фойдаланиш — ялпи тинчликнинг энг муҳим проблемаларидан бирини ҳал қилиш демакдир.

Агрессив ҳаракатларга ва халқаро безбошликка қатъий зарба бериш, империалистик агрессияга қарши кураш олиб бораётган халқларга ҳар томонлама ёрдам бериш мамлакатимиз ташқи сиёсатининг ажралмас таркибий қисмидир.

Совет Иттифоқи қаҳрамон Вьетнам халқининг ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатлар халқларининг Америка агрессорларига қарши олиб бораётган адолатли курашини муттасил қўллаб-қувватламоқда. Биз Жанубий Вьетнам Республикаси мувaққат революцион ҳукуматининг етти моддадан иборат бўлган, Вьетнам масаласини бартараф қилмоқ учун реал ва одилона негиз яратиб бераётган таклифларини қўллаб-қувватламоқдамиз. Лекин фактлар шуни кўрсатиб турибдики, Американинг ҳукмрон доиралари Ҳинди-Хитой проблемаларини сиёсий ҳал қилиш йўлини қидиришни истамаётирлар. Қўшма Штатлар Париждаги музокараларга тўғоноқ солмоқда, Вьетнам Демократик Республикасини ваҳшийларча бомбардимон қилишни тўхтатмаётир. Бироқ, вьетнам халқи ўзининг эркинликка ва мустақилликка бўлган иродасини ҳеч ким бука олмаслигини яққол исботлаб берди. Совет Иттифоқи Вьетнам халқининг кураши билан жанговар бирдамдир. Вьетнамга иқтисодий ва ҳарбий ёрдам бериб келди ва бундан буён ҳам бераверади. Кейинги вақтларда Вьетнам Демократик Республикасининг иқтисодий қурилишига ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга ёрдам кўрсатиш тўғрисида янги битимлар имзоланди. Бу бизнинг партиямиз, совет халқи социалистик интернационализмнинг буюк принципларини изчиллик билан амалга ошираётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Исроил агрессиясига қарши курашда ўзининг адолатли ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган араб халқларини Совет Иттифоқи қўллаб-қувватламоқда. Америка империализми бўлса Исроилга ҳомийлик қилмоқда. Совет раҳбарлари билан Миср президенти А. Садат ўртасида яқинда Москвада олиб борилган музокаралар чоғида бизнинг бу позициямиз яна таъкидланди.

Исроил агрессорлари бутун жаҳон олдида ўзларини фош қилдилар. Улар Яқин Шарқдаги аҳволни сиёсий бартараф қилишга қаратилган ҳамма ҳаракатларни барбод этмоқдалар, ўзлари босиб олган араб территорияларини ҳақиқатда аннексия қилиб олишга уринаётганликларини билдирувчи турли чоралар кўрмоқдалар. Бироқ, Исроил ҳукмрон доираларининг босқинчилик планлари таги пуч планлардир. Улар араб халқлари ўзларининг қонуний манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қатъий жазм қилиб турганликларини ҳисобга олмаётирлар, араб халқлари билан Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари ўртасида тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстликни ва ривожланиб бораётган ҳамкорликни ҳисобга олмаётирлар. Исроилнинг реакцион кучлари қайсарлик билан агрессив кирдикорларини давом эттирмоқдалар, аммо бу қайсарлик уларни хатарли боши берк кўчага кири-

(Давоми учинчи бетда).

ЛЕНИН ПАРТИЯСИ БАЙРОҒИ ОСТИДА — КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ

(Боши 1, 2- бетларда).

тиб қўйишдан бошқа ҳеч бир натижа бермайди. Яқин Шарқдаги кескинлик манбаи сақланиб қолаётганлиги фақат ялпи тинчлик учун зарар етказиб қолмай, шу билан бирга Исроил халқининг ўз манфаатларига ҳам зарар етказмоқда.

Кейинги вақтларда Ҳиндистон ярим оролидаги вазият кескинлашиб қолди. Бу кескинлик Шарқий Покистондаги маълум воқеаларнинг оқибатидир. Покистон маъмурларининг аҳолига қарши қилаётган оммавий репрессиялари натижасида 9 миллион нафардан кўпроқ киши ўз юртини ташлаб кетиб, қўшни Ҳиндистондан паноҳ излашга мажбур бўлди. Бу воқеалар Совет Иттифоқининг тинчлигига ...

Совет Иттифоқи Ҳиндистон ўртасида дўстлик ва тинчлик сиёсатини ўтказиб, кескинликни юмшатишга ҳаракат қилмоқда ... АҚШ империализми — бошқа давлатларнинг ички ишларига қўпол равишда аралашишдан, қуролли кучни ишга солишдан, хатарли ҳарбий авантюралар қилишдан асло воз кечгани йўқ. Мана шуларнинг ҳаммаси совет халқидан юксак ҳушёрликни талаб қилади. Бизнинг партиямиз ва ҳукуматимиз совет давлатининг мудофаа қувватини оширишга ғамхўрлик қилмоқда ...

Ўртоқлар! КПСС ва совет давлати ўз ташқи сиёсатида ... тинчлик учун ...

КПСС—Ленин партияси, Улуғ Октябрь партияси

Ўртоқлар! Улуғ Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида биринчи бўлиб ишчилар синфини ва унинг жанговар авангарди бўлган марксча-ленинча партияни ҳокимият сари, мамлакатни бошқариш сари йўллади. ...

... идеалларини амалга оширмоқда. ... учун, озод ... учун ... учун ... таъ... вужудга ... кураша... ... (партия) ... қозонди.

Ленинчи коммунистлар партиясининг мамлакат тақдири учун, революциянинг тақдири учун масъулиятни дадиллик билан ўз зиммасига олди ва ҳамма совет халқининг раҳбар ва етакчи кучи бўлиб ... софлиги учун, уни ижодий ривожлантириш ва қўлланиш учун, социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этиш учун олиб бориладиган курашда ҳаммадан кўра кучлироқ ифодаланади, деган ленинча тушунчага партиямиз амал қилмоқда. Мана шунинг ўзида революцион назария билан революцион практиканинг бирлиги, улар коммунизм қуриш ишларининг ҳаммасига партия томонидан қилинаётган раҳбарлик жараёнида бир-бирини бойитаётганлиги жуда яққол намоён бўлмоқда.

КПСС XXIV съезди марксизм-ленинизм илмий назариясини ижодий ривожлантиришнинг, шу назария хулосаларини ва умумлашмаларини коммунистик қурилиш практикасида гавдалантиришнинг зўр намунасидир. Партия Марказий Комитети номидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган ҳисобот докладида, съезднинг қарорлари ва материалларида партиянинг коллектив тажрибаси ўз ифодасини топди, марксизм-ленинизм фанининг революцион методи ижтимоий ҳодисаларни анализ қилишга изчиллик билан татбиқ этилди. Съезд марксизм-ленинизм хазинасини янги умумлашмалар ва хулосалар билан, шу жумладан ривож топган социалистик жамият тўғрисидаги қоидалар ... билан бойитди ...

Лекин уларнинг бу ҳаракатлари барбод бўлиши муқаррар. Капитализм руҳан қашшоқ бўлиб қолган. У одамларнинг онги ва қалби учун олиб борилаётган тарихий жангда коммунистик идеалларга қарама-қарши қилиб қўя оладиган унинг ҳеч бир нарсаси йўқ. Ҳозирги замон ревизионизмининг назариётчилари ҳам кетма-кет шарманда бўлмоқдалар. Маочилик ва бошқа майда буржуа концепцияларини ҳаётнинг ўзи яққол рад этмоқда. Меҳнаткашлар оммаси бундай концепциялар бутунлай пуч эканлигини амалда очиқ кўриб, бунга тобора кўпроқ ишонч ҳосил қилмоқдалар.

Бизнинг партиямиз буржуа идеологияси билан ҳар доим муросасиз кураш олиб борди ва бундан буён ҳам бунга қарши курашаверади, империализмнинг идеологик диверсияларига қақшатқич зарба бераверади, коммунизм ғояларининг улуғ ҳақиқатини ленинча ихтирос ва эътиқод билан ҳимоя қилиб, омма орасида сингдираверади.

Барча меҳнаткашларнинг марксча-ленинча дунёқарашини, юксак ғоявий-сиёсий сифатларини, коммунистик ахлоқ нормаларини камолга етказишни партия ўз идеологик ишининг марказий вазифаси қилиб қўйди. ... Марксизм-ленинизм ... Бошқача сўз билан айтганда, бир йўла кўрсатиладиган ғайрат кифоя қилмайди, балки бунинг учун ҳар куни олиб бориладиган иш яхши ташкил этилиши керак. Партия кадрларга тўла равишда ишониш билан бирга, уларни топширилган иш учун юксак даражада масъулиятли бўлиш, намунали уюшқоқлик ва интизомлилик, ўз зиммаларига юклатилган мажбурият ва вазифаларни ҳеч сўзсиз бажариш руҳида тарбияламоқда.

Партия XXIV съездининг тарихий қарорларини бажаришни ташкил этиб, эндиликда совет халқининг куч ва ғайратини мамлакатни иқтисодий, социал, сиёсий ва маданий ривожлантиришнинг туб проблемаларини ҳал этишга қаратмоқда, коммунистик қурилиш фронтида янги ғалабалар учун актив умумхалқ курашини авж олдириб юборди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси октябрнинг буюк революцион ишини шараф билан давом эттирмоқда. Совет халқи партиямизга бениҳоя ишонади. Биз, коммунистлар мана шу юксак ишонч билан, ишчилар, колхозчилар, зиёлилар партия сиёсатининг янги вазифаларини амалга ошириш ишига якдил бўлиб киришганликлари билан фахрланамиз ва буни қадрлаймиз. Партия билан халқнинг бирлиги — социализмнинг энг қимматли талабасидир. ...

Ўртоқлар! Совет кишилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг эллик тўрт йиллигини ... нишонламоқдалар.

Октябрь Ватани бўлган совет мамлакатининг ... Ватанимиз меҳнаткашлари ... Улуғ Октябрь социалистик революцияси очиб берган тарихий йўлнинг тўғрилигини яққол намойиш қилмоқда.

Ҳозирги кунда совет кишиларининг бутун кучи, уларнинг ижодий ғайрати коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичидаги улкан вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга қаратилмоқда. Партия планларининг, XXIV съезд қарорларининг амалга оширилиши бизни Октябрь революцияси қилинганида кўзланган улуғ мақсадга, марксизм-ленинизм ғояларини тўла тантана қилдириш мақсадига тағин ҳам кўпроқ яқинлаштиради.

Яшасин коммунизм қураётган қаҳрамон совет халқи!

Яшасин давримизнинг буюк революцион таълимоти — марксизм-ленинизм!

Яшасин совет халқининг синалган йўлбошчиси, коммунистик қурилиш ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Ленин партияси!

Яшасин коммунизм!

(Ўртоқ В. В. Гришин доклади зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА 1971 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасидаги Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари комитетининг тавсиясини кўриб чиқиб, СССРнинг 1971 йилги Давлат мукофотларини қуйидагиларга беришга **қарор қиладилар:**

I.

ФАН СОҲАСИДА

1. Академик И. В. Курчатов номли атом энергияси институтининг бўлим бошлиғи, иш раҳбари Лев Андреевич Арцимовичга, шу институт ходимлари — физика-математика фанлари доктори, катта илмий ходим Виталий Дмитриевич Шафрановга, физика-математика фанлари кандидати, катта илмий ходим Вячеслав Сергеевич Стрелковга, физика-математика фанлари кандидати, илмий ходим Денис Петрович Ивановга, физика-математика фанлари кандидати, кичик илмий ходим Ксения Александровна Разумовага, кичик илмий ходимлар, катта инженерлар Владимир Семёнович Мухатовга, Евгений Петрович Горбуновга, кичик илмий ходим Сергей Васильевич Мирновга, бўлим бошлиғининг ўринбосари Алексей Константинович Спиридоновга, группа раҳбари Артур Мухайлович Усга, физика-математика фанлари кандидати, СССР Фанлар академияси А. Ф. Иоффе номидаги физика-техника институтининг кичик илмий ходими Михаил Петрович Петровга, техника фанлари доктори, Д. В. Ефремов номидаги электр-физика аппаратлари илмий тадқиқот институтининг бўлим бошлиғи Наум Абрамович Моноссонга — «Тоқамак» қурилмаларида юксак ҳароратли термоядро плазмасини ҳосил қилиш ва тадқиқ этиш» ишлар туркуми учун.

2. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, ядро тадқиқотлари бирлашган институти лабораториясининг директори Дмитрий Иванович Блохинцевга, академик, ядро тадқиқотлари бирлашган институти лабораториясининг директори Илья Михайлович Франкка, шу институт ходимлари — физика-математика фанлари доктори, лаборатория директорининг ўринбосари Фёдор Львович Шапирога, группаларнинг раҳбарлари, физика-математика фанлари кандидати Иван Максимович Маторга, техника фанлари кандидати Евгений Павлович Шабалинга, лаборатория бош инженери Сергей Константинович Николаевга, бўлим бошлиғи Василий Тимофеевич Руденкога, физика-энергетика институти бўлимининг бош инженери Фёдор Ильич Украинцевга, техника фанлари кандидати, И. В. Курчатов номидаги атом энергияси институтининг лаборатория бошлиғи Игорь Стефанович Головнинга, П. И. Баранов номидаги Ленин орденли авиация моторсозлиги Марказий илмий тадқиқот институти лабораториясн конструкторлик бюросининг бошлиғи Георгий Ермолаевич Блохинга, физика-математика фанлари доктори Игорь Ильич Бондаренкога — «Тадқиқот ИБР реактори ва инжекторли ИБР реактори» ишлар туркуми учун.

3. Физика-математика фанлари доктори, А. А. Жданов номидаги Ленинград Давлат университетининг профессори Людвиг Дмитриевич Фадеевга — уч зарба квант вазифасини корект равишда қўйиш ва тадқиқ қилиш соҳасида 1960 — 1967 йилларда эълон қилинган ишлар туркуми («Фадеев тенгламалари») учун.

4. Физика-математика фанлари докторлари, М. В. Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг ходимлари — профессор Евгений Петрович Аксёновга, доцент Владимир Григорьевич Деминга, кафедра мудири Георгий Николаевич Дубошинга, физика-математика фанлари доктори, назарий ва экспериментал физика институтининг лаборатория мудири Евгений Александрович Гребенниковга, техника фанлари доктори, Москва физика-техника институтининг профессори Михаил Дмитриевич Кисликка — осмон механикасининг ҳозирги проблемалари ва методлари соҳасида 1958—1968 йилларда эълон қилинган ишлар туркуми учун.

5. Техника фанлари доктори Константин Константинович Андреевга, физика-математика фанлари доктори Александр Фёдорович Беляевга — конденсацияланган системаларнинг портлаб, термик парчаланиши, ёниши, детонацияси ва иши соҳасидаги асарлар туркуми учун.

6. Академик, СССР Фанлар академияси химия институтининг директори Григорий Алексеевич Разуваевга, химия фанлари доктори, шу институт директорининг ўринбосари Николай Сергеевич Вязанкинга — иккиламчи ва полиметалл органик бирикмаларни синтез қилишга ва уларнинг реакцияга кириш қобилияти соҳасида 1963—1970 йилларда эълон қилинган асарлар туркуми учун.

7. Белоруссия ССР Фанлар академиясининг академиги, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг геохимия проблемалари лабораториясининг сектор мудири Гаврил Иванович Горецкийга — рус текислигидаги катта дарёлар ўтмишдошларининг келиб чиқиш давридаги палеопотамологияси, аллювий тузилиши ва тарихи соҳасидаги ишлар учун.

8. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси. СССР Фанлар академияси зоология институти директорининг ўринбосари Анатолий Петрович Андрияшевга, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, СССР гидрометеорология марказининг директори Виктор Антонович Бугаевга, «Союзморнии проект» институтининг бўлим бошлиғи Борис Владимирович Дубовскийга, география фанлари кандидати, СССР Фанлар академияси география институтининг катта илмий ходими Александр Васильевич Живагога, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар академияси Узоқ Шарқ илмий маркази Президиумининг раиси Андрей Петрович Капицага, география фанлари доктори, Арктика ва Антарктика илмий-тадқиқот институтининг директори Алексей Фёдорович Трешниковга, география фанлари кандидати, шу институт директорининг ўринбосари Евгений Сергеевич Короткевичга, геология-минералогия фанлари доктори, СССР Фанлар академияси П. П. Ширшов номидаги Океанология институтининг лаборатория мудири Александр Петрович Лисицинга, академик, М. В. Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг кафедра мудири Константин Константинович Марковга, геология-минерология фанлари доктори, Арктика геология си илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари Михаил Гиршевич Равичга, география фанлари кандидати, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги гидрометеорология хизмати бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Евгений Иванович Толстиковга, география фанлари доктори. СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими Якутия филиали Шимол физика-техника проблемалари институтининг бўлим мудири Пётр Александрович Шумскийга — 1966—1969 йилларда нашр этилган 2 томлик «Антарктика атласи» учун.

9. Биология фанлари доктори, Тинч океан балиқ хўжалиги ва Океанография илмий-тадқиқот институти Камчатка бўлими лабораториясининг катта илмий ходими Фаина Владимировна Крогиусга, география фанлари доктори, шу лаборатория мудири Евгений Михайлович Крохинга, биология фанлари кандидати, СССР Фанлар академияси И. М. Сеченов номли эволюцион физиология ва биохимия институти группасининг раҳбари Владимир Васильевич Меншуткинга — 1969 йилда эълон қилинган «Дальний кўли пелагик балиқлар туркуми (кибернетик моделлаш тажрибаси)» илмий асари учун

10. Академик марҳум Николай Дмитриевич Иерусалимскийга, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар академияси микроорганизмлар биохимияси ва физиологияси институтининг директори Георгий Константинович Скрябинга, биология фанлари кандидатлари, шу институт лабораторияларининг мудирлари Валерий Константинович Ерошинга, Александр Борисович Лозиновга, биология фанлари кандидатлари, Бутуниттифоқ оқсил моддалар биологик синтези илмий-тадқиқот институти лабораторияларининг мудирлари Александр Дмитриевич Гололобовга, Нина Борисовна Градовага, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, Бутуниттифоқ чорвачилик илмий-тадқиқот институти лабораториясининг мудири Николай Ивановнч Денисовга, Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Украина ССР Фанлар академияси Д. К. Заболотний номидаги микробиология ва вирусология институтининг сектор мудири Евгений Иванович Квасниковга, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги, Дон қишлоқ хўжалик институтининг кафедра мудири Пантелеймон Ефимович Ладанга, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар академияси микробиология институтининг бўлим мудири Максим Николаевич Мейселга, техника фанлари доктори, Москва химия машинасозлиги институтининг кафедра мудири Пётр Ивановичга Николаевга, СССР Медицина Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, СССР Медицина Фанлар академияси овқатланиш институтининг директори Алексей Алексеевич Покровскийга — нефтуглеводородларидан оқсил моддаларни ҳосил қилишнинг микробиологик илмий асосларини ишлаб чиқканликлари учун.

11. Академик, клиник ва экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институтининг директори, иш раҳбари Борис Васильевич Петровскийга, медицина фанлари доктори, шу институт бўлимининг раҳбари Валерий Иванович Шумаковга, СССР Медицина Фанлари академиясининг мухбир аъзоси, СССР Медицина Фанлари академияси органлар ва тўқималарни кўчириб ўтказиш институтининг директори Глеб Михайлович Соловьевга, СССР Медицина Фанлари академиясининг мухбир аъзолари, Н. И. Пирогов номидаги 2-Москва Давлат медицина институти кафедраларининг мудирлари Юрий Михайлович Лопухинга. Николай Алексеевич Лопаткинга — буйракларни кўчириб ўтказиш усулини ишлаб чиққанликлари ва клиника практикасига жорий этганликлари учун.

12. СССР Медицина Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, СССР Медицина Фанлари академияси неврология институтининг директори, иш раҳбари Евгений Владимирович Шмидтга, медицина фанлари кандидатлари, шу институтнинг катта илмий ходимлари Людмила Константиновна Брагинага, Николай Викторович Верещагинга, медицина фанлари доктори, шу институт лабораториясининг мудири Александра Николаевна Колтоверга — бош магистрал қон томирлари патологияси шароитида мияда қон айланиши бузилишини ўрганиш соҳасида 1959 — 1970 йилларда эълон қилинган ишлар туркуми учун.

13. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар академияси рус тили институтининг сектор мудири Рубен Иванович Аванесовга, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, Белоруссия ССР Фанлар академияси тилшунослик институтининг собиқ директори Кондрат Кондратьевич Атраховин (Крапива)га, Белоруссия ССР Фанлар академияси Якуб Колас номидаги тилшунослик институтининг ходимлари — Белоруссия ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, секторларнинг мудирлари филология фанлари докторлари Юзефа Флориановна Мацкевичга, Николай Васильевич Бирилога, катта илмий ходим Нина Трофимовна Войтовичга, катта илмий ходимлар Александр Антонович Кривицкийга, Анна Владимировна Орешенковага, Евгения Михайловна Романовичга, филология фанлари кандидатлари кичик илмий ходим Елена Ивановна Чеберукка, филология фанлари доктори, А. М. Горький номидаги Минск Давлат педагогика институтининг профессори Алексей Петрович Груцога, филология фанлари кандидати, В. И. Ленин номидаги Белоруссия Давлат университетининг доценти Антинея Григорьевна Мурашкога, филолог Ольга Михайловна Шелегга — белорус тилининг тарқалиши соҳасидаги ишлар комплекси учун.

14. Филология фанлари доктори, Ленин комсомоли номидаги Томск Давлат педагогика институтининг кафедра мудири Андрей Петрович Дульзонга — 1968 йилда эълон қилинган «Кет тили» монографияси учун.

II.

ТЕХНИКА СОҲАСИДА

1. Шчекино химия комбинатининг ходимлари — аппаратчи Александр Иванович Антоновга, катта аппаратчилар Фёдор Степанович Борисовга, Иван Никифорович Шеляевга, Зуфар Карамович Галиаскаровга, ишлаб чиқариш бошлиғи Павел Александрович Лупановга, партия комитетининг секретари Анатолий Александрович Мокинга, бош экономист Вера Ивановна Слепихга, директор Пётр Михайлович Шаровга, Химия саноати министрлиги бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Сергей Гаврилович Семинга, химия саноати министрининг ўринбосари Константин Константинович Чередниченкога — меҳнат унумдорлигини ошириш тадбирлари системасини ишлаб чиқиб, шу тадбирларни Шчекино химия комбинатида, Химия саноати министрлигининг ва бошқа тармоқларнинг корхоналарида жорий этганликлари учун.

(Давоми 4- бетда).

УЛУҒ ОКТЯБРЬ БАЙРОҒИ ОСТИДА

ТОШКЕНТДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Ўзбекистон шаҳарлари ва қишлоқлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигини катта меҳнат ғалабаларидан шодланиб, КПСС XXIV съезди белгилаб берган янги бунёдкорлик ишларининг программаси ижодкор кучларнинг ғайратига-ғайрат қўшган вазиятда кутиб олмоқдалар. Совет давлати туғилган кунни республикамиз бутун мамлакат билан, бутун прогрессив инсоният билан бирга қувониб нишонламоқда.

Тошкент меҳнаткашларининг ва маҳаллий гарнизон жангчиларининг вакиллари Алишер Навоий номидаги театрда тантанали йиғилишга тўпландилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар Н. Г. Ансимкин, С. Б. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Н. Р. Курбонов, Г. Т. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Х. Хаитов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг бошқа раҳбарлари, Октябрь олди социалистик мусобақасининг илғорлари, революцион ҳаракат ветеранлари билан бирга президиум столи ёнидан жой оладилар.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. А. Асомов очади.

КПСС ленинча Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси фахрий президиумга баланд руҳ билан сайланади.

Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун сўз Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Н. Ж. Худойбердиевга берилади.

Докладчи бу йилги байрам КПСС XXIV съезди йилида ўтказилаётганлигини таъкидлаб, Октябрь революциясининг жаҳоншумул-тарихий аҳамиятини батафсил тавсифлаб берди. Совет кишилари эришган ғалабаларнинг улуғворлигини ёрқин мисоллар билан кўрсатиб ўтди.

Улуғ Октябрнинг бевосита таъсири остида Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳаётида ҳам жиддий ўзгаришлар рўй берди. Республиканинг муваффақиятлари ленинизм ғояларининг, ленинча миллий сиёсатнинг буюк ҳаётий кучи яққол намоён бўлганлигини кўрсатиб турибди. Бу ғалабалар фақат социализмгина иқтисодий ва маданий қолоқликни тез бартараф қилишнинг тўғри йўлини халқларга очиб бераётганлигини бутун дунёга намойиш қилмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун мамлакат билан бирга байрамни салмоқли совғалар билан кутиб олмоқдалар.

Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалик ходимлари қаҳрамонларча меҳнат қилмоқдалар. Республика пилла, каноп, қоракўл, жун, шоли, сабзавот, полиз маҳсулотлари, узум тайёрлаш планини ошириб бажарди. Гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш муваффақиятли бормоқда.

Пахта тайёрлаш плани бажарилганлиги Октябрь байрамига энг катта совға бўлди. Бу йил ... ҳали ... эканимиз, ҳал этилмаган масалаларни ҳам унутмаслигимиз керак. Ишлаб чиқаришнинг барча резервларини ишга солиш, хўжалик ва маданий қурилиш суръатларини тағин ҳам кўпроқ тезлаштириш зарур.

Докладчи совет ташқи сиёсатининг ютуқлари тўғрисида, кейинги вақтларда Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўтказган халқаро учрашувларнинг жуда катта аҳамияти ҳақида батафсил гапириб ўтди. Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам шу учрашувларнинг натижаларини қизғин маъқуллаб, табрикламоқдалар. Бу натижаларни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати КПСС XXIV съездининг қарорларини, бу съезд ишлаб чиққан ташқи сиёсат программасини изчиллик билан амалга ошираётганлигининг натижасидир деб билмоқдалар.

Н. Ж. Худойбердиев докладининг охирида совет Ватани яшасин, Ленин барпо қилган, совет кишилари эришаётган барча ғалабаларнинг йўлбошчиси ва ташкилотчиси бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси яшасин, деб хитоб қилди. Бунга жавобан гулдурос қарсаклар янгради.

* * *

Тантанали йиғилиш қатнашчилари учун катта байрам концерти қўйиб берилди.

(ЎзТАГ).

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА 1971 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши учинчи бетда).

2. Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги бош бошқармасининг бош инженери Георгий Парсамович Бадаловга, Минск трактор заводининг собиқ ходимлари — цех бошлиғи Яков Алексеевич Тимошенкога, профессор, бош конструктор Иван Иосифович Дронгга, шу завод ходимлари — бош инженер Пётр Иванович Бойковга, бош конструктор ўринбосарлари Виктор Владимирович Войтиковга, Пётр Яковлевич Прицкерга, синовчи-тракторчи Марат Дмитриевич Груздга, директор Николай Никитович Слюньковга, бош инженер ўринбосари Валентин Андреевич Шишонкга, Минск махсус асбоблар ва технология мосламалари заводининг слесари Андрей Филиппович Кузнецовга, Кишинёв трактор заводининг бош инженери Виктор Иванович Лебедевга, Минск мотор заводининг директори Владимир Алексеевич Рожковга — «Беларусь», МТЗ-50 база модели асосида чопиқ қилинадиган экинлар етиштиришни комплекс механизациялаш учун 1,4—2 тонна тортиш кучига эга бўлган ва унификация қилинган ғилдиракли, ярим ўрмаловчи ва ўрмаловчи тракторларни яратиб, кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштирганликлари учун.

3. Бутунроссия узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг ходимлари — қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, институт бўлимининг катта илмий ходими Александр Трофимович Воронцовга, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, бўлим мудири Елена Ивановна Захаровага, группа раҳбари Александр Авраамович Ковалевга, конструкторлик бюроси бўлимининг бош инженери Чеслав Станиславович Толочкога, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, шу институт директори Яков Иванович Потапенкога, умумий тупроқ ишлаш машиналари давлат махсус конструкторлик бюросининг бош конструктори Георгий Григорьевич Гогунскийга, В. Е. Таиров номидаги Украина узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудири Леонид Бенционович Думайга, техника фанлари кандидати, шу институтнинг катта илмий ходими Наум Лейбович Смелянскийга, иқтисод фанлари кандидати, Октябрь революцияси номидаги Одесса қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг собиқ директори Юрий Николаевич Писаревга, «Донвино» ишлаб чиқариш-совхоз бирлашмасининг бошлиғи Георгий Сергеевич Сармакешевга, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, Бутуниттифоқ «Магарач» узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудири Глеб Дмитриевич Паламарчукка, В. И. Ленин номидаги совхоз механика устахонасининг собиқ мудири Прокофий Иванович Алексеевга — токи кўмиладиган узумчилик зонасида токларни механизация усулида парвариш қилиш технологиясини ишлаб чиқиб, ишлаб чиқаришга жорий қилганликлари учун.

4. И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг директори Павел Дмитриевич Бородинга, собиқ цех бошлиғи Аркадий Иванович Вольскийга, шу завод ходимлари — бошқарма бош инженерининг ўринбосари Константин Александрович Калачевга, технология мосламаларини лойиҳалаштирувчи бош конструктор Илларион Михайлович Масленниковга, транспорт-омбор ишларини механизациялаштирувчи собиқ бош конструктор Анатолий Максимович Плаховга, бошқарма бошлиғи Анатолий Владимирович Смирновга, бўлим бошлиғи Лев Иванович Степинга, конструкторлик бюросининг бошлиғи Борис Леонидович Тилга, ишлаб чиқариш бошлиғи Николай Александрович Фёдоровга, техника фанлари кандидати, бош пайвандчи Моисей Миронович Фишкисга, бошқарма бош инженери Пётр Алексеевич Цветковга, прессозлик бўйича бош конструктор Михаил Владимирович Холмогоровга — И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводида ишлаб чиқаришнинг асосий ва ёрдамчи жараёнларини комплекс механизациялаш системасини ишлаб чиқиб, жорий қилганликлари учун.

5. Оршанскдаги «Красний борец» станоксозлик заводининг директори Тиверий Михайлович Захаренкога, шу завод ходимлари — бош инженер Анатолий Кириллович Милосердинйга, собиқ бош инженер Пинь Моисеевич Пильчга, бош инженер ўринбосари Евгений Иосифович Ковалевга, бош технолог Борис Сергеевич Малишевга, «Оргстанкинпром» давлат лойиҳа-технология ва экспериментал институтининг ходимлари — бош инженер Владимир Фёдорович Ждановичга, бош инженер ўринбосари Яков Григорьевич Лемберикка, лойиҳанинг бош инженери Михаил Израилевич Кунинга, бўлим бошлиғи Евгений Петрович Колчинга, бригадаларнинг бошлиқлари Иван Илларионович Хомяковга, Зинаида Николаевна Саркисянга, Витебск тиш ишлаш, йўниш ва тешиш станоклари махсус конструкторлик бюросининг бош инженери Василий Акимович Григорьевга — Оршанскдаги «Красний борец» станоксозлик заводида юксак ва алоҳида юксак аниқликдаги станокларни комплекс-механизация усулида намунали ишлаб чиқаришни, ишлаб чиқариш кўлами жиҳатидан ноёб бўлган ишлаб чиқариш, меҳнат технологиясини ва уни ташкил этишни яратганликлари, ўзлаштирганликлари учун.

6. Техника фанлари кандидати, Ереван математика машиналари илмий-тадқиқот институти бўлимининг бошлиғи, иш раҳбари Граче Есаевич Овсепянга, шу институт ходимлари — лаборатория мудири Мнацакан Рубенович Буниатянга, лаборатория бошлиғи Хачик Карапетович Эйлезянга, Арманистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, директор Фадей Тачатович Саркисянга, директор ўринбосари Грант Самсонович Сагоянга, етакчи инженер-конструктор Михаил Артаваздович Хачатрянга, бўлим бошлиғи ўринбосари Владимир Савельевич Ишинга, Ереван «Электрон» заводининг директори Саргиз Амаякович Туманянга, электрон ҳисоблаш машиналари заводи махсус конструкторлик бюросининг лаборатория бошлиғи Айрат Вагизович Закировга — микропрограмма принципида қурилган ва автоматик программалаш системаси жойланган «Наири» электрон-ҳисоблаш машиналари туркумини ишлаб чиқиб, яратганликлари учун.

7. Техника фанлари доктори, пармалаш ускуналари махсус конструкторлик бюросининг бош конструктори, иш раҳбари Гурген Бейбутович Карапетянга, ўша махсус конструкторлик бюроси бош конструкторининг ўринбосарлари — техника фанлари кандидати Владислав Леонидович Архангельскийга, Валентин Спиридонович Копиловга, Волгограддаги пармалаш ускуналари «Баррикада» заводи ходимлари инженер Аркадий Иванович Камишниковга, цех бошлиғи Петр Прокофьевич Суровга, бош инженер Василий Павлович Царевга, техника фанлари кандидати, нефть машинасозлиги давлат илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти директорининг ўринбосари Георгий Осипович Скловскийга, техника фанлари кандидати, шу институтнинг бўлим бошлиғи Арсений Александрович Антоновга, «Татнефть» бирлашмасининг собиқ ходимлари — бирлашма бошлиғининг ўринбосари Виктор Ильич Мишчевичга, вишка-монтаж конторасининг бош инженери Степан Григорьевич Скрипникка, «Лениногорскбурнефть» бошқармасининг бош механиги Александр Михайлович Жутаевга, нефть машинасозлиги Озарбайжон илмий-тадқиқот институтининг бўлим бошлиғи Тоир ўғли Артур Расизодага, —комплекс пармалаш установкалари ва отқиндиларга қарши ускуналар яратганликлари ҳамда уни саноат кўламида ўзлаштирганликлари учун.

8. Бутуниттифоқ кон геомеханикаси ва маркшейдер иши илмий-тадқиқот институтининг ходимлари — техника фанлари доктори, бўлим мудири Игнатий Макарович Петуховга, техника фанлари кандидати, лаборатория мудири Яков Адамович Бичга, техника фанлари доктори, директор Александр Николаевич Омельченкога, Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг академиги, директорнинг собиқ ўринбосари Степан Гаврилович Авершенга, техника фанлари кандидати, ўша институт Уральск секторининг мудири Беньямин Шулимович Винокурга, «Кизелуголь» комбинатининг собиқ бош инженери Василий Николаевич Власовга, ўша комбинатнинг ходимлари — бош маркшейдери Валентин Александрович Литвинга, бошқарма бошлиғи Василий Степанович Старосельцевга, Урицкий номидаги шахтанинг бригадири Тихон Карпович Прочанга, ўша шахтанинг собиқ бош инженери Вадим Николаевич Огневга, Крупская номидаги шахта участкасининг бошлиғи Борис Васильевич Смирновга, «Сучануголь» тресги бошқарувчиси Афанасий Акимович Еркинга, — СССР шахталарида тоғ зарбаларига қарши кураш комплексини ишлаб чиққанликлари ва жорий этганликлари учун.

9. Бутуниттифоқ рангли металлар кон-металлургия илмий-тадқиқот институти лабораториясининг мудири, иш раҳбари Иван Иванович Кершанскийга, шу институт тажриба заводи бўлимининг катта мастери Вячеслав Петрович Куурга, В. И. Ленин номидаги Усть-Каменогорск қўрғошин-рух комбинатининг директори Иван Семёнович Воронинга, шу комбинатнинг собиқ ходимлари — цех бошлиғи Владимир Фёдорович Пронькинга, бўлим мастери Валерий Александрович Сидоровскийга, Сихотэ-Алинск давлат полиметалл комбинати қўрғошин заводининг бош механиги Иван Петрович Бровинга, М. И. Калинин номидаги Чимкент қўрғошин заводининг ходимлари — техника фанлари кандидати, директор Ризабой Жолдинович Хобдабергеновга, цех бўлимининг бошлиғи Василий Дмитриевич Ильяшенкога, техника фанлари доктори, «Гинцветмет» институти директорининг ўринбосари Марк Моисеевич Лакерникка, Қозоғистон ССР Фанлар академияси металлургия ва бойитиш институтининг кичик илмий ходими Виктор Петрович Овчаренкога, техника фанлари кандидати «Электроцинк» заводининг директори Генрих Михайлович Штейнгартдга, шу завод цехининг бошлиғи Тоймирза Данилович Сатиевга — олтин ва кумуш чиқаришни кўпайтиришни таъминловчи электротермияни қўлланиб, асл металлар ажратиб олишнинг принципиал янги технологияни ишлаб чиққанлари ва уни СССР қўрғошин саноатига жорий этганликлари учун.

10. Техника фанлари кандидати, Украина ССР қора металлургия министрлиги бош бошқармасининг бошлиғи Николай Васильевич Панюшкинга, В. И. Ленин номидаги Днепропетровск трубопрокат заводи ходимлари — техника фанлари кандидати, директор Владимир Хресанфович Касьянга, етакчи конструктор Валерий Наумович Бураковскийга, техника фанлари кандидати, шу завод ҳузуридаги автоматлаштириш ва механизациялаштириш марказий лабораториясининг бошлиғи Марк Григорьевич Бердянскийга, техника фанлари кандидатлари Ирман Иделевич Броцкийга, Георгий Яковлевич Крюковга, Анатолий Васильевич Малинкага, Анатолий Николаевич Слюсаревга, шу марказий лаборатория бошлиқлари Вальтер Александрович Гринвальдга, Владимир Фомич Виеевникка, техника фанлари кандидати, К. Либкнехт номидаги Нижне-Днепровск трубопрокат заводининг собиқ директори Георгий Алексеевич Бибикка, «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» номидаги Никополь жанубий трубний металлургия заводининг цех бошлиғи Виктор Харитонович Куреленкога, — қувур ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва интенсивлаштириш учун машина, механизм ва прибор ишлаб чиққанликлари ҳамда уларни жорий этганликлари учун.

11. Техника фанлари доктори, Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институтининг бўлим раҳбари, иш раҳбари Игорь Константинович Походнийга, шу институт ходимлари — техника фанлари кандидати, катта илмий ходим Анатолий Ефимович Марченкога, етакчи инженер Игорь Романович Явдошчинга, бўлим бош технологи Азраиль Моисеевич Бейнишга, СССР қора металлургия министрлиги бош бошқармасининг бошлиғи Христофор Сергеевич Шахпазовга, Метиз заводларини лойиҳалаш давлат институтининг бош мутахассиси Тимофей Емельянович Михалевскийга, медицина фанлари доктори СССР Медицина фанлари академияси меҳнат гигиенаси ва касб касалликлари институти директорининг ўринбосари Елена Ивановна Воронцовага, Москва тажриба пайвандлаш заводи бўлимининг бошлиғи Александр Дмитриевич Раҳмановга, Ф. Э. Дзержинский номидаги Одесса сталепрокат заводининг директори Иван Павлович Стрежаковга, Череповец сталепрокат заводининг директори Пётр Иванович Ладновга, техника фанлари доктори, СССР фанлар академияси А. А. Байков номидаги металлургия институтининг катта илмий ходими Андрей Александрович Ерохинга, «Промстальконструкция» лойиҳа институтининг бош пайвандчиси Рафаиль Григорьевич Шнейдеровга, — қоплама электродлар билан пайвандлаш ва уларни ишлаб чиқаришда меҳнат шароитини тубдан яхшилаганликлари ва меҳнат унумдорлигини оширганликлари учун.

12. Техника фанлари кандидати, Ленинград уй-жой ва жамоат биноларини типовой ва экспериментал лойиҳалаш зона илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти махсус конструкторлик бўлимининг бошлиғи Юрий Александрович Елесеевга, директор Алексей Васильевич Карагинга, бош мутахассис Алексей Петрович Морозовга, бош архитекторлар — Григорий Павлович Морозовга, Игорь Павлович Сусликовга, шу институт ходимлари — техника фанлари кандидатлари махсус конструкторлик бўлимининг бош конструктори Олег Александрович Курбатовга, лаборатория мудири Григорий Элиозорович Райнусга, «Промсталь конструкция» лойиҳа институти Ленинград бўлимининг бошлиғи Исаак Залманович Дисманга, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг секретари Юрий Ильич Заварухинга, Главленинградстрой бошлиғининг ўринбосари Георгий Николаевич Каменскийга, «Севзапстальконструкция» трестининг бошқарувчиси Леонид Яковлевич Крайнесга, шу трестга қарашли Ленинград қурилиш-монтаж бошқармаси монтажчилар-верхолазлар бригадири Василий Тимофеевич Сорожкинга, — йирик пролетлар учун янги қўш поясли вантли системани тадқиқ этганликлари ва уни қурилишга жорий қилганликлари учун (Ленинград шаҳридаги «Юбилейний» спорт саройи мисолида).

13. «Союзвзривпром» трестининг ходимлари — бошқарувчи Сергей Александрович Поповга, техника фанлари кандидати, бош инженер Фёдор Александрович Авдеевга, бўлим бошлиғи Исаак Львович Блеймангa, лаборатория бошлиғи Тигран Саркисович Антонянга, Тожикистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри Тоир Муҳамедович Муҳамедовга, Тожикистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Тоир Шарипович Шариповга, техника фанлари доктори, Н. Е. Жуковский номидаги ҳарбий-ҳаво инженерлар академиясининг профессори Георгий Иосифович Покровскийга, Таджикгидростройнинг собиқ бош инженери Борис Кириллович Свиентковскийга, «Гипроводхоз» лойиҳа институтининг бош инженери Яков Айзикович Юлишга, «Главспецпромстрой»нинг бош инженери Анатолий Иосифович Певзнерга, техника фанлари доктори, Бутуниттифоқ «Водгео» илмий-тадқиқот институти секторининг раҳбари Василий Павлович Недригега, география фанлари доктори, ВНИИГИМ директорининг ўринбосари Лев Валерианович Дунин — Барковскийга, — Вахш дарёсида ялпи портлатишлар йўли билан Бойпазин гидроузели тош-тупроқ тўғонини қурганлиги учун.

14. Гусев биллур заводининг бош инженери, иш раҳбари Иринарх Алексеевич Фигоровскийга, шу завод ходимлари — директор Георгий Васильевич Савоничевга, бош конструктор Владимир Александрович Зубановга, шиша эритувчи Владимир Григорьевич Катковга, техника фанлари кандидати, давлат шиша илмий-тадқиқот институти лабораториясининг мудири Зинаида Михайловна Серицкаяга, шу институт Гусев филиалининг ходимлари — техника фанлари кандидатлари, директор Жим Иванович Клегга, сектор мудири Николай Александрович Юдинга, бўлим мудири Константин Афанасьевич Пчеляковга, лойиҳа-конструкторлик бюросининг бош конструктори Сергей Владимирович Соколовга, «Владимирстекло» бошқармасининг бош инженери Николай Федорович Мохнинга, шу бошқарманинг бошлиғи Михаил Зосимович Браудега, Дятьковск биллур заводининг бош инженери Алексей Тихонович Белига, — узлуксиз пишириш усулини ҳамда қўрғошин биллури ва нодир гил элементлари оксидлари билан бўялган рангли шишалардан буюмлар тайёрлаш усули билан навли идиш-товоқлар ишлаб чиққанликлари ва уни ишлаб чиқаришга жорий этганликлари учун.

III.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ДАРСЛИКЛАР УЧУН

1. Химия фанлари доктори, Д. И. Менделеев номидаги Москва химия-технология институтининг кафедра мудири Анатолий Павлович Крешковга, — 1965 йилда нашр этилган (иккинчи нашри) «Аналитик химия асослари» дарслиги учун.

2. Техника фанлари доктори, Москва энергетика институтининг профессори Тереза Христофоровна Маргуловага, — 1969 йилда нашр этилган «Атом электростанциялари» дарслиги учун.

КПСС Марказий Комитетининг секретари
Л. БРЕЖНЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси
А. КОСИГИН.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1971 йил 7 ноябрь № 236 Москва шаҳри.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!
Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Бугун Совет Иттифоқи меҳнаткашлари, Қуролли Кучларининг жангчилари, қардош социализм мамлакатларининг халқлари, бутун тараққийпарвар инсоният Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигини тантанали равишда байрам қилмоқда.

Бизнинг Ватанимиз бу шонли байрамни омманинг ижодий активлиги тобора юксалган бир вазиятда кутиб олмоқда. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан улуғвор планларини муваффақиятли бажариш учун тобора зўр ғайрат билан курашмоқдалар. Экономикани, фан ва маданиятни ривожлантиришда янги марраларга эришилди. Совет кишиларининг фаровонлиги тинмай яхшиланмоқда. СССР халқлари буюк оиласининг мустаҳкам дўстлиги янада кучайди.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлигини ва жипслигини янада мустаҳкамлаш, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш йўлини изчиллик билан амалга оширмоқда, ленинча ташқи сиёсат принципларига оғишмай амал қилмоқда. Совет Иттифоқи ва қардош социалистик мамлакатлар империализмнинг агрессив кирдикорларига қарши қатъият билан курашмоқдалар, Ҳинди-Хитой халқларига ҳар жиҳатдан мадад ва ёрдам бермоқдалар, Яқин Шарқда Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш учун, Европада ва бутун дунёда кескинликни янада камайтириш учун қатъий курашмоқдалар.

Агрессив империалистик доиралар халқаро кескинликни камайишига тўсқинлик қилишга, ҳарбий можароларнинг хатарли ўчоқларини сақлаб қолишга, тинчлик ва халқлар хавфсизлигига доир актуал проблемаларни ҳал этишни кечиктиришга уринмоқдалар. Шундай бир вазиятда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ватанимизнинг мудофаа қудрати тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда.

Коммунистик партия теварагига мустаҳкам жипслашган совет жангчилари Улуғ Октябрь ғалабаларини зийраклик билан қўриқламоқдалар. Улар ўзларининг ҳарбий маҳоратларини тинмай такомиллаштирмоқдалар. Мамлакатимизда коммунизм қурилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти социалистик ҳамдўстликдаги қардош мамлакатларнинг армиялари билан ягона бир сафда туриб тинчлик ва социализм ишини мустаҳкам қўриқлаб турибди.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!
Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Сизларни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллиги муносабати билан табриклайман ва замонавий техникани ҳамда қуролларни эгаллашда, жанговар тайёргарликни оширишда ва ҳарбий интизомни мустаҳкамлашда сизларга янги-янги муваффақиятлар тилайман.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 7 ноябрда маҳаллий вақт билан соат 20 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одесса, Қаҳрамон Брест қалъасида тўплардан ўттиз марта ўқ узиб, салют берилсин.

Яшасин Улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари иттифоқи!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Халқимизни Ленин йўлидан коммунизм сари бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали А. ГРЕЧКО.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 6 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

[Планга нисбатан процент ҳисобида].

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан
СИРДАРЁ	0,31	128,93	0,05	136,00
ТОШКЕНТ	0,14	116,82	0,09	104,67
ХОРАЗМ	0,58	114,26	0,73	89,27
НАМАНГАН	0,20	112,02	0,33	118,26
САМАРҚАНД	0,32	111,37	0,10	113,58
АНДИЖОН	0,22	110,21	0,16	106,92
ҚҚАССР	0,68	108,69	0,38	89,24
ҚАШҚАДАРЁ	0,20	104,41	0,22	65,64
БУХОРО	0,39	102,99	0,22	105,93
СУРХОНДАРЁ	0,26	102,16	0,20	85,43
ФАРҒОНА	0,57	100,68	0,55	102,56
Республика БЎЙИЧА:	0,36	110,07	0,26	104,77

Шу жумладан, ингичка толали пахта:

ҚАШҚАДАРЁ	бир кунда	0.54*)	мавсум бошидан	126,65*)
БУХОРО	бир кунда	1,68	мавсум бошидан	123,08
СУРХОНДАРЁ	бир кунда	0,54	мавсум бошидан	108,14
Республика БЎЙИЧА:	бир кунда	0,72*)	мавсум бошидан	126,87*)

*) Маълумот аниқланган.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

СССР Министрлар Совети билан ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи яна Андижон «Облколхозстрой» трестига топширилди. Бу коллектив шу йил учинчи кварталида энг яхши натижаларга эришиб, катта муваффақиятларни қўлга киритди. Бу ташкилот коллективи сурункасига уч кварталдан бери ана шу байроқни олишга муяссар бўлмоқда.

* * *

«Наманганирстрой» тресги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида катнашиб, учинчи кварталда эришган ютуқлари учун ғолибликни қўлга киритди. Трест коллективига Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг ташкилотлари ичида энг яхши кўрсатгичларга эришди. Трест СССР Министрлар Совети ҳамда ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди. «Бухараирстрой» трестига, Ўзбекистон ССР сув иншоотлари қурилиши Бош Бошқармасига, шунингдек, «Ташоблмелиоводстрой» бошқармасига СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчи хизматчилари касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари бериладиган бўлди.

* * *

Шу байрам арафасида Олмалиқ гўшт комбинатига ҳам хушхабар келди. Комбинат коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида учинчи кварталда яхши кўрсаткичларга эришгани учун СССР Министрлар Совети ҳамда ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғини оладиган бўлди. Шунингдек коллективга биринчи мукофот топширишга қарор қилинди. Комбинат бу мукофотга тўртинчи марта сазовор бўлаётир. Бу илғор корхона тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида давлат планларини ошириб бажариб, чорак миллион сўмдан ортиқ фойда келтирди.

Шоли — давлатга

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 6 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план тонна ҳисобида) учинчи стун — топширилган шоли (тонна ҳисобида), тўртинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Самарқанд	2.300	3.399	147,8
Андижон	5.000	6.746	134,9
Хоразм	19.500	25.942	133,0
Сирдарё	13.970	17.209	123,2
Тошкент	20.300	24,302	119,7
Наманган	4.000	4.620	115,5
Фарғона	3.000	3.393	113,1
Сурхондарё	6.800	7.042	103,5
ҚҚ АССР	54.000	51.372	95,1
Республика бўйича:	128.870	144.025	111,7

Редактор М. ҚОРИЕВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДА 1971 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги СССР Ленин мукофотлари ва Давлат мукофотлари комитетининг таклифини қараб чиқиб, СССРнинг 1971 йилги Давлат мукофотларини қуйидагиларга беришга **қарор қиладилар.**

АДАБИЁТ СОҲАСИДА

1. Ёзувчи Вадим Михайлович Кожевниковга — «Алоҳида қисм» ва «Пётр Рябинкин» повестлари учун.

2. Шоир Александр Трифонович Твардовскийга «Шу йиллар лирикасидан» шеърлар китоби учун.

МУЗИКА ВА КОНЦЕРТ-ИЖРОЧИЛИК ФАОЛИЯТИ СОҲАСИДА

3. СССР халқ артисти Белла Андреевна Руденкога — 1969 — 1970 йиллардаги концерт программалари учун.

4. СССР халқ артисти, композитор Арам Ильич Хачатурянга — уч концерт-рапсодия (оркестр билан скрипкада ижро этиладиган, оркестр билан виолончелда ижро этиладиган, оркестр билан фортепианода ижро этиладиган рапсодиялар) учун.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ СОҲАСИДА

5. Қирғизистон ССР халқ рассоми Лидия Александровна Ильинага — «Оналик» ва «Қирғизистон ёшлари» гравюралар туркуми учун.

6. Грузия ССР да хизмат кўрсатган рассом Ираклий Алексеевич Очиаурига — Тбилиси шаҳрининг бахт уйидаги ва Грузия совет энциклопедияси биносидаги ўймакорлик асарлари, Осако шаҳрида «Экспо-70» жаҳон виставкасидаги Совет павильони учун ишланган «Оловнинг ўғирланиши» ўймакорлик панноси ва «Грузия мадҳи» туркумидаги ўймакорлик асарлари учун.

КИНЕМАТОГРАФИЯ СОҲАСИДА

7. РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, режиссёр Борис Израилевич Волчекка, сценарий автори Леонид (Лев) Данилович Аграновичга, судья Хромова ролининг ижрочиси Елена Георгиевна Козельковага — «Молдовафильм» киностудиясида ишлаб чиқилган «Қотилликда айбланади» бадиий фильми учун.

8. СССР халқ артисти, режиссёр ва сценарий автори Сергей Апполинарьевич Герасимовга, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, оператор Владимир (Вульф) Абрамович Рапопортга, РСФСРда хизмат кўрсатган рассом, марҳум Пётр Степанович Галаджевга, ролларнинг ижрочилари — артист Наталья Николаевна Белохвостниковага, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Василий Макарович Шукшинга СССР халқ артисти Олег Петрович Жаковга — М. Горький номидаги болалар ва ўсмирлар фильмлари марказий студияси ишлаб чиқарган «Кўл бўйида» бадиий фильми учун.

АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДА

9. Архитекторлар — Виктор Миконович Емельяновга, Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган бинокор Георгий Владимирович Заборскийга, колхоз раиси Фёдор Петрович Сенькога, архитекторлар — Раунас Антано Камайтисга, Виргиниюс-Кестутис Ионо Шимкусга, қурувчи Алексей Юргевич Коверовасга, совхоз директори Юозас-Брониславас Ионо Станюлисга, Эстония ССРда хизмат кўрсатган архитектор Борис Борисович Мировга, Эстония ССРда хизмат кўрсатган архитектор Вальва Аугустовна Пормейстерга, Эстония ССРда хизмат кўрсатган архитектор Вольдемар Аугустович Херкелга, қурувчи-инженер Вяйно Эвальдович Куузикка, Эстония деҳқончилик ва мелиорация илмий-тадқиқот институтининг директори Ильмар Юрьевич Юрисонга — Белоруссия ССРдаги Вертелишка, Литва ССРдаги Дайнава, Эстония ССРдаги Саку, Куртна, Винни қишлоқ посёлкаларини планлаштирганликлари ва қурганликлари учун.

10. Архитекторлар — Владимир Кимга, Юрий Григорьевич Ратушнийга, марҳум Николай Иванович Рипинскийга, Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган архитектор Лев Леонидович Ухобовга, конструкторлар — Борис Николаевич Деловга, Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор Валерий Иванович Кукушкинга, қурувчи-инженерлар — Николай Иванович Кузякинга, Қозоғистон ССРда хизмат кўсатган бинокор Мустафо Тулепович Казибековга — Олмаота шаҳридаги В. И. Ленин саройи учун.

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ АСАРЛАРИ УЧУН

11. РСФСР халқ рассоми Юрий Алексеевич Васнецовга — болалар учун чиқарилган «Қарсак» ва «Камалак» китобларининг безаги ва расмлари учун.

КПСС Марказий Комитетининг секретари
Л. БРЕЖНЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси
А. КОСИГИН.

А. — 259. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 01857.